

**İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE DRAMA YÖNTEMİNİN
UYGULANMASINDA ÖĞRETMENLERİN YAŞADIKLARI
ZORLUKLAR**

Tuğba Çetinkaya

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
DRAMA VE EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EKİM, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ ONAY FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Tuğba
Soyadı : Çetinkaya
Bölümü : Drama ve Eğitim
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : İngilizce öğretiminde drama yönteminin uygulanmasında öğretmenlerin yaşadıkları zorluklar

İngilizce Adı : The challenges faced by teachers in the application of drama method in English language teaching

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Tuğba ÇETİNKAYA

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Tuğba Çetinkaya tarafından hazırlanan “İngilizce Öğretiminde Drama Yönteminin Uygulanmasında Öğretmenlerin Yaşadıkları Zorluklar” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Drama ve Eğitim Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Murat KARABULUT

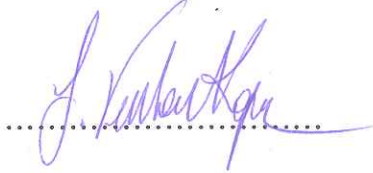
Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Türker EROĞLU

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Saadettin Volkan KOPAR

Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 06 / 09 / 2019

Bu tezin Drama ve Eğitim Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlık aşamasında, araştırmanın konu seçimi ve çalışmanın yürütülmesindeki rehberliği ile benden yardımlarını ve anlayışını esirgemeyen danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Murat KARABULUT'a, bütün çalışma süresince bana anlayış gösteren ve maddi manevi desteği ile güç bulduğum eşim Muhammed Halit ÇETİNKAYA'ya, varlıklarını her zaman bir güç olarak yanımda hissettiğim aileme yürekten teşekkür ederim.

Drama ile yabancı dil öğretiminde uygulama esnasında öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukları incelediğimiz bu çalışmanın konu ile ilgilenen herkese faydalı olmasını temenni ederim.

**İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE DRAMA YÖNTEMİNİN
UYGULANMASINDA ÖĞRETMENLERİN YAŞADIKLARI
ZORLUKLAR**

Yüksek Lisans Tezi

Tuğba Çetinkaya

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ekim 2019

ÖZ

Yabancı dil öğretiminde birçok yöntem kullanılmış ancak karşılaşılan güçlükler geçmişten günümüze devam etmiştir. Zaman geçtikçe klasik öğretme metodları yerini daha çok çağdaş yöntemlere bırakmıştır. Yabancı dil öğretiminde o dili yaşayarak öğrenme esas olduğu gibi dersi sevdirmek de çok önemlidir. Dolayısıyla günümüzde öğrenciyi o yaşantıyı sağlayacak olan çağdaş yöntemlerden biri drama yolu ile öğretimdir. Drama; öğrencilere dramatizasyon, doğaçlama ve rol oynama gibi teknikler ile öğretilmesi hedeflenen kazanımı kurgulamayı sağlar. Böylelikle öğrenci dili kullanma imkânı bulur ve zihinde kalıcılığı artar. Öğrenciyi aktif kılarak hem derse karşı motive eder hem de dil öğrenimine karşı olan önyargıları ortadan kaldırır. Fakat bu yöntemi devlet okullarında başarılı bir şekilde öğretmenlerimizin uygulayabilmeleri için sınıf içi düzenlemeler, öğretmen-öğrenci ilişkisi, yeterli ders süresi ve rahat bir öğrenim ortamı gibi etkenlerin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu açıdan, yapılan bu çalışmada Batman ilinin Beşiri ilçesinde devlet okullarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin derslerinde bu yöntemi uygularken karşılaştıkları zorlukları ortaya koymak amaçlanmıştır. Veri toplama

sürecinde MADEN (2011) tarafından geliştirilen “Drama yöntemine yönelik yaşanan sorunları belirleme” anketi kullanılarak 36 İngilizce öğretmeninin dramanın uygulanmasına ilişkin görüşleri alınmıştır. Söz konusu ölçeğin kullanımına dair yazılı ve sözlü izin alınmıştır. Ayrıca öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, mezun oldukları bölüm, hangi kademedede öğretmenlik yaptıkları ve drama eğitimi alıp almadıkları drama değişkenleri olarak belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 23 programı kullanılmış ve gerekli görülen analiz yöntemleri (ki-kare testi) uygulanmıştır. Sonuçlar, literatür taraması yoluyla ve elde edilen analiz bulguları doğrultusunda yorumlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin kalabalık sınıf ortamı, öğrencilerin dramaya karşı çekingenliği ve not kaygısı, yetersiz drama malzemeleri, sınırlı ders süresi ve okul idaresinin destek olmaması konularında daha çok ortak sorunlar yaşamakta oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bulgularda sorunlara dayalı geliştirilen önerilerin İngilizce öğretmenleri ve ilgililere yararlı olacağı düşünülmektedir..

Anahtar Kelimeler :Yabancı Dil Öğretimi, Drama Yöntemi, Öğretmen Görüşleri, Zorluklar

Sayfa Adedi : 96

Danışman :Dr. Öğr. Üyesi Murat KARABULUT

**THE CHALLENGES FACED BY TEACHERS IN THE
APPLICATION OF DRAMA METHOD IN ENGLISH LANGUAGE
TEACHING**

Master Thesis

Tuğba Çetinkaya

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

October 2019

ABSTRACT

Many methods have been used in foreign language teaching, but the difficulties have continued from the past to the present. As time goes by, classical teaching methods have been replaced by contemporary methods. In foreign language teaching, learning through experiencing that language is essential as well as making learners love lessons. Therefore one of the contemporary methods that provide students with experiencing language is teaching through drama. Drama enables students to fictionalize the acquisition that is aimed to be taught through dramatization, improvisation and role-playing techniques etc. In this way, students have the opportunity to use the language and increase the retention of learning. By activating students, drama both motivates students for courses and eliminates prejudices against language learning. However, factors such as classroom arrangements, teacher-student relations, sufficient course time and a comfortable learning environment must be taken into consideration in order for the teachers to apply this method successfully

in state schools. In this respect, the aim of present study was to reveal the challenges faced by English teachers working in state schools in Beşiri district of Batman while applying this method. In the process of data collection, 36 English teachers' opinions about the implementation of drama were obtained by using the survey “Determining the Problems Concerned with Drama Method” prepared by MADEN (2011). Verbal and written permissions were obtained before data collection began. In addition, gender, age, graduation department, what level teachers work and whether teachers received drama courses or not at university were determined as the variables of drama. SPSS 23 program was used in the analysis of the data obtained and the necessary analysis methods (Chi-square test) were applied. The results were interpreted through literature review and analysis findings. It was concluded that English teachers participating in the research had more common problems in terms of crowded classroom environment, students' shyness and note anxiety against drama, inadequacy of drama materials, limited course hours and lack of support by the school administration. The suggestions developed based on the problems in the findings are thought to be beneficial to English teachers and related people.

Key Words :Foreign Language Teaching, Drama Method, Teachers’ Opnion, Challenges

Page Number : 96

Supervisor :Asst. Prof. Dr. Murat KARABULUT

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ ONAY FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2.....	3
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1.Drama.....	3

2.2. Eğitimde Drama	4
2.3. Dramanın Öğeleri.....	8
2.4. Dramanın Uygulama Basamakları	9
2.5. Yabancı Dil Öğretimi	11
2.6. Yabancı Dil Öğretimi ve İzlenen Yöntemler.....	12
2.7. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi.....	15
2.8. Yabancı Dil Öğretiminde Temel Beceriler.....	19
2.9. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri	22
2.10. Yabancı Dil Öğretiminde Drama.....	22
2.10.1. Yabancı Dil Öğretiminde Yaygın Olarak Kullanılan Drama Teknikleri .	24
2.11. Yabancı Dil Öğreniminde Dramanın Faydaları ve Sınırlı Yönleri	27
2.11.1. Dramanın Faydaları.....	27
2.11.2. Dramanın Sınırlı Yönleri	28
BÖLÜM 3.....	33
GEREÇ VE YÖNTEM	33
3.1. Problem Durumu.....	33
3.2. Araştırmanın Amacı	34
3.3. Araştırmanın Önemi	34
3.4. Sayıtlılar	34
3.5. Sınırlılıklar	35
3.6. Tanımlar.....	35
3.7. Araştırmanın Yöntemi.....	36
3.8. Araştırmanın Modeli.....	36
3.9. Evren ve Örneklem	37
3.10. Verilerin Toplanması	37

BÖLÜM 4.....	38
BULGULAR	38
4.1. Demografik Bulgular	38
4.1.1. Cinsiyet ve Yaş Dağılımları	38
4.1.2. Çalışılan Okula Göre Dağılım	39
4.1.3. Mezun Olunan Okula Göre Dağılım.....	40
4.1.4. Drama Eğitimi Alma Dağılımı.....	40
4.2. Frekans Dağılımları	41
4.2.1. Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluğa Yönelik Sorunların Dağılımı.....	41
4.2.2. Öğretmenlik Meslek Bilgisine Yönelik Sorunların Dağılımı.....	44
4.2.3. İngilizce Dersinin İçeriğine Yönelik Sorunların Dağılımı	45
4.2.4. Öğretim Ortamına Yönelik Sorunların Dağılımı	47
4.2.5. Öğrenciye Yönelik Sorunların Dağılımı	48
4.2.6. Diğer Sorunların Dağılımı	50
4.3. Demografik Özellikler ile Katılımcıların Cevaplarının Karşılaştırılması	52
4.3.1. Cinsiyet ile Ölçeklerin Karşılaştırılması.....	52
4.3.2. Yaş ile Ölçeklerin Karşılaştırılması	57
BÖLÜM 5.....	64
SONUÇ	64
KAYNAKLAR.....	70

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. <i>Demografik Dağılımlar</i>	36
Tablo 4.2. <i>Çalışılan Okul Türüne Göre Dağılımlar</i>	37
Tablo 4.3. <i>Mezun Olunan Okul Türüne Göre Dağılımlar</i>	38
Tablo 4.4. <i>Drama Eğitimi Alma Dağılımları</i>	38
Tablo 4.5. <i>.Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluğa Yönelik Sorunların Dağılımı</i>	40
Tablo 4.6. <i>Öğretmenlik Meslek Bilgisine Yönelik Sorunların Dağılımı</i>	41
Tablo 4.7. <i>İngilizce Dersinin İçeriğine Yönelik Sorunların Dağılımı</i>	42
Tablo 4.8. <i>Öğretim Ortamına Yönelik Sorunların Dağılımı</i>	43
Tablo 4.9. <i>Öğrenciye Yönelik Sorunların Dağılımı</i>	42
Tablo 4.9. <i>Diğer Sorunların Dağılımı</i>	43
Tablo 4.10. <i>Cinsiyet ile Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Arasındaki Bağlantı</i>	45
Tablo 4.11. <i>Cinsiyet ile Öğretmenlik Meslek Bilgisi Arasındaki Bağlantı</i>	46
Tablo 4.12. <i>Cinsiyet ile İngilizce Ders İçeriği Arasındaki Bağlantı</i>	47
Tablo 4.13. <i>Cinsiyet ile Öğretim Ortamı Arasındaki Bağlantı</i>	48
Tablo 4.14. <i>Cinsiyet ile Öğrenci Arasındaki Bağlantı</i>	49
Tablo 4.15. <i>Cinsiyet ile Diğer İfadeler Arasındaki Bağlantı</i>	50

Tablo 4.16. <i>Yaş ile Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Arasındaki Bağlantı</i>	51
Tablo 4.17. <i>Yaş ile Öğretmenlik Meslek Bilgisi Arasındaki Bağlantı</i>	52
Tablo 4.18. <i>Yaş ile İngilizce Ders İçeriği Arasındaki Bağlantı</i>	53
Tablo 4.19. <i>Yaş ile Öğretim Ortamı Arasındaki Bağlantı</i>	54
Tablo 4.20. <i>Yaş ile Öğrenci Arasındaki Bağlantı</i>	55
Tablo 4.21. <i>Yaş ile Diğer İfadeler Arasındaki Bağlantı</i>	56
Tablo 4.22. <i>Yaş ile Diğer İfadeler Arasındaki Bağlantı</i>	57

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	:Aktaran
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for Social Sciences
s.	: Sayfa
vd.	: Ve diğerleri
TED	: Türk Eğitim Derneği
vb.	: ve benzeri

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Eğitim politikaları zamanla değişim göstermektedir. Günümüz eğitim anlayışında geleneksel öğretim yöntemleri yerini öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde daha aktif olduğu, kendisini daha iyi ifade edebildiği yöntem ve tekniklere bırakmıştır. Drama, öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde etkin şekilde katılımını sağlayan, öğretimi daha etkili kılan yöntemlerden biridir. Okulun en büyük amaçlarından biri öğrencinin akademik başarısını arttırmaktır. Ancak son yıllarda bunun yanında öğrencinin sosyalleşmesi, bilgilerinin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, öğretim faaliyetlerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmesi gibi kavramlar oldukça önem kazanmıştır. Modern eğitim anlayışına göre, öğrenilen bilgileri kalıcı hale getirmek, bunların günlük hayata aktarılması ve hayatta etkin olarak kullanılması eğitimin etkililiğini göstermektedir.

Drama yöntemi birçok araştırmacı çağdaş eğitim anlayışında tercih edilen en etkili öğretim yöntemlerinden biri olarak görülmekte ve yine bu araştırmacılar tarafından eğitimin bütün kademelerinde bu yönteme yer verilmesi gerekliliği belirtilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığının hazırladığı öğretmen kılavuz kitaplarında da drama yöntemine sık sık yer verdiği görülmektedir. İstedığımız zaman veya istediğimiz her an sosyal hayattaki olayları drama ile yeniden canlandırmak mümkündür. Ayrıca bu yöntem öğrencilerin düşünme, değerlendirme, algılama, dinleme ve konuşma yetenekleri üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Drama, öğrencilere İngilizce dersini sevdirmek ve öğrencilerin derse katılımlarını arttırma açısından da büyük bir öneme sahiptir.

Özetle öğrencilerin derslerde yaratıcılıklarını geliştirmek ve etkin katılımını sağlamak için uygulanan drama yönteminin yabancı dil öğretiminde rolü büyüktür. Bu yöntemin

uygulanabilmesi için öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Fakat her yöntemin faydası olduğu gibi uygulama sürecinde bazı etkenlere bağlı olarak sınırlı yönleri de bulunmaktadır. Bu çalışmada öğretmenlerin bu yöntemi uygularken belirlenen etkenlere bağlı olarak öğrenim sürecinde karşılaştıkları zorluklar ele alınmaktadır.

Yapılan çalışmada ilk olarak, drama ve tanımı, dramanın öğeleri ve uygulama basamakları, yabancı dil öğretimi, Türkiye’de yabancı dil öğretimi ve gelişme süreci, yabancı dil öğretiminde drama yöntemi ve drama teknikleri ve son olarak yabancı dil öğretiminde dramanın faydaları ve sınırlı yönleri açıklanmıştır. Kavramsal çerçevenin ardından çalışmanın önemi, amacı ve alanı üzerinde durulmuştur. Son olarak, öğretmen anketlerinden edinilen veriler ışığında her maddenin sonuçları ayrı ayrı değerlendirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca yine bu bölümde anket değerlendirmesinin sonunda verilerin istatistiksel dökümleri tablo halinde verilmiştir. Çalışmanın bilimsel probleminin tanımlanmış olduğu kuramsal çerçeveye ve kullanılan yöntem ve tekniklere bağlı olarak elde edilmiş olan bilgi ve bulgular, çalışmanın çeşitli bölümlerinde elde edilen sonuçlardan da yararlanılarak açıklanmıştır.

BÖLÜM 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Drama

Drama bir bakıma tanımlanması zor bir terimdir. Bir yandan sahne, televizyon ya da radyo için yazılmış bir oyun anlamına geldiği gibi bu oyunlar aynı zamanda yazınsal eserler olarak çalışılabilir ya da okunabilir. Seyirciler önünde sahnelendiğinde, dans ve müziğin yanı sıra sahne sanatının bir dalı olarak da kabul edilir. Diğer bir yandan, drama, tamamen sahne ile ilgili değildir. Drama kelimesi gerçek yaşamdaki hareketleri ya da olayları da kapsayabilir (Çevik, 2006, s.35).

Drama, sözcük olarak Eski Yunancada “bir şey yapmak” ve “oynama” anlamına gelen dran kelimesinden türetilmiştir (Akoğuz & Akoğuz, 2015, s.9).

İnci San’ın konuya ilişkin tanımı ise şöyledir, “Doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırılması canlandırılmasıdır” (San,1991, s.558).

Emin Özdemir ise eğitimde dramayı “Çocukların taklit güçlerine dayanan doğal bir öğrenme yolu” olarak tanımlamaktadır (Özdemir, 1965, s.3).

Drama, ezbere dayalı eğitime karşı geliştirilen “yaparak öğrenme” anlamını taşıyan eğitim ve öğretimde kullanılan yeni bir anlayıştır.

2.2. Eğitimde Drama

Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü'nde (<http://sozluk.gov.tr/>) eğitim “(Geniş anlamda) insanın yeteneklerinin, özellikle ahlak yetilerinin geliştirilmesi için ona yön ve biçim verilmesi; bu yolda yapılan bilinçli ya da bilinçsiz etkilerin tümü ve (Dar anlamda) insan gelişiminin düzenli, bilinçli olarak yönetilişi ve etkilenişi” olarak tanımlanmaktadır.

Adıgüzel (2019) kitabında dramadan şu şekilde bahsetmiştir: “İnsanın doğum öncesinden başlayan, planlı ve programlı yönüyle okullarda, örgün eğitim kurumlarına göre daha az planlı olarak ise ailede ya da arkadaş ortamındaki etkileşimleriyle devam eden eğitim, bir toplumun içinde oluşmuş tüm maddi manevi kültürel birikimi ve toplumsal değerleri kuşaktan kuşağa aktarmadan sorumludur” (s.29).

Önder (2004) eğitici drama için şöyle bir tanımlama yapmaktadır: “Önceden belirlenmemiş açık ve net eğitim amaçları olan, tüm çocukların kendi öğretmenleri ile birlikte, daha çok büyük motor hareketlerle yaptıkları, ifade etmeye, rol oynamaya, canlandırmaya ve tartışmaya dayalı grup etkinlikleridir” (s.32).

Eğitimde drama, iki anlamlı görüş ve amaca sahip olarak tanımlanmaktadır. İlki, yaratıcı çalışma, ikincisi ise etkinlik çalışmasıdır. Her ikisi de insan yaşamında anlamlı deneyim alanıdır (Ömeroğlu, 2011, s.8).

Öğrenciyi bilinçlendirmek, kültür seviyesini arttırmak ve gerçek yaşama hazırlamak için eğitim sürecinde dramadan yararlanılır. Drama öğrencinin çevre ile iletişim kurmasını, sınıf ortamın dışında karşısına çıkabilecek durumları yaşayarak öğrenip sentezlerine varmasını sağlamaktadır. Öğrenciyi bu bağlamda bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak en uygun şekilde yetiştirilmesinde katkıda bulunmaktadır. Adıgüzel (2019) belirttiği üzere eğitim sistemi “öğrenciyi merkeze alıp onu düşünsel etkinliklere yönlendirmeli, bireye “birey” olma şansı verebilmelidir”(s.31). Bu durumda drama alanına önemli görevler düşmektedir. Aktif derse katılımı, yaparak-yaşayarak ve aynı zamanda da eğlenerek öğrenimi, ezberledikleri bilgiyi pratiğe dökmelerine fırsat sunmayı, öğrenmede kalıcılığı sağladığı için yabancı dil öğretmenleri tarafından çok sıklıkla tercih edilmekte ve faydasına inanılmaktadır. “Sözel ağırlıklı öğretimde yüzde on hatırlama ve kalıcılık, görselde yüzde

otuz, yaşantılara dayalı öğretimde yüzde doksana ulaşmaktadır “görüşü bu anlayışı desteklemektedir (Adıgüzel, 2019, s.31). Öğrenmenin tam olarak gerçekleşebilmesi için öğrencinin öğrenme sürecine tüm duyu organlarını kullanarak ve aktif olarak katılmasıyla mümkün olabileceğini açıklamaktadır.

İnci San da dramanın duygulara hitap eden bir yönünü şu şekilde ifade eder; “Gerçekten okullarımız ve genelleştirebiliriz, günümüzün bilimsel ve teknolojik dünyası hep akla yöneliktir; çocuğa bolca bilgi aktarılmakta ve genelde, aynen tekrarı istenmekte, çocuk ezbere yönelmekte, kendinden bir şey bulma, yeni bir şey yaratma, yeni ve değişik bir düşünce ya da yaratıcılığını ortaya çıkarma gibi yetenekleri köreltmektedir. Öyleyse, sanat eğitimi bile usçu temellere oturtsak da savsaklamamız gereken husus, gene sanat eğitimi aracılığıyla, bu us ağırlıklı eğitim sistemi içinde, (özellikle görme başta gelmek üzere, işitme ve sonra tat ve koku alma, dokunma gibi) duygulara, duygulara, duygulanım ve heyecanlara da yer vermektir” (Bağdatlı, 2012, s.55-56).

Akoğuz & Akoğuz (2015) drama için “bir eğitim yöntemi olarak kullanıldığında rol oyunu içine giren çocuk; yaparak, yaşayarak, anlatarak konuyu daha detaylı olarak öğrenebilir ve kendini etkili biçimde ifade edebilir” kitabında belirtmiştir.

Eğitimde drama kavramı üzerinde duran ve uygulamalarını yaşamsallaştıran ilk isimler arasında Franz Cizek, Caldwell Cook, Peter Slade, Finlay Johnson, Brian Way ve Dorothy Heathcote gibi isimler öncülük etmiştir. Türkiye’de ise dramanın bir yöntem olarak kullanımında 1900’lü yıllardan itibaren sırası ile İ. Hakkı Baltacıoğlu, Selahattin Çoruh, Nevide Gökaydın, Emin Özdemir, Tamer Levent ve İnci San’ın katkıları büyük önem taşımaktadır (Genç, 2009, s.206).

Drama eğitimde hemen hemen her disiplinde kullanılması önerilmektedir çünkü drama duyuşsal, bilişsel ve davranışsal becerileri geliştirmektedir. Mevcut eğitim ve öğretimin öğrenciler tarafından sıkıcı görülmesi ve aynı zamanda öğretmenlerin de öğretilen bilgilerin kalıcılığını sağlama yönündeki çabaları göz önünde bulundurulursa drama tam da bu noktada bir kurtarıcı olarak ortaya çıkmaktadır (Karaca, 2016, s.48).

Sütçü’nün (2014) çalışmasında “insanın empati yeteneğinin gelişmesinde, bireyin eğitim ve öğretimde aktif olmasında, kendini ifade edebilmesinde, yaratıcı olmasında yaşamı çok

yönlü algılamasında, araştırma duygusunun gelişmesinde etken” bir eğitim yöntemi olarak belirtmiştir.

Dramanın eğitimdeki amaçları kısaca şu şekilde özetlenebilir:

- “İletişim ve dil yeteneklerini geliştirmek,
- Problem çözme yeteneklerini geliştirmek,
- Yaratıcılığı geliştirmek,
- Kendi kendine kavrama yetisini geliştirmek,
- Sosyal olayları takip edebilme yetisini geliştirmek,
- Değer ve tutumların ne ifade ettiğini kavramak,
- Sanat anlayışını kazandırmak,
- Hayal gücünü geliştirmek,
- Olayları değerlendirme yeteneğini kazandırmak” (Karaca, 2016, s.36).

Türkiye’ de drama da gelinen nokta, drama sadece özel kurslarda veya özel okullarda değil devletin de eğitim-öğretim sürecinde yer verdiği bir ders olarak devam etmektedir. Eylül 1998’de MEB Tali Terbiye kurulunca yayımlanan Eylül 1998 tarihli tebliğler dergisinde, ilköğretim okulları seçmeli dersi 1-2-3 öğretim programı yayınlanmış ve 1997-1998 öğretim yılından itibaren ders programlarında seçmeli ders olarak yerini almıştır. Bunun yanı sıra 1998 yılında Eğitim fakültelerinin birçok bölümünde zorunlu olarak yer almıştır (Akın, 2016, s.31; Karadağ & Çalışkan,2005; Yeğen,2009).

Milli Eğitim Bakanlığı’nın Drama Dersi Programı’nda dersin hedeflediği temel beceriler, ortak ve alana özel olmak üzere iki başlıkta incelenmiş ve şu şekilde ifade edilmiştir;

“Programla ulaşılması beklenen ortak beceriler şunlardır:

Eleştirel düşünme

- Yaratıcı düşünme
- İletişim

- Araştırma-sorgulama
- Problem çözüme becerisi
- Bilgi teknolojilerini kullanma
- Giriřimcilik
- Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma.

Programla ulaşılması beklenen alana özgü beceriler ise şunlardır:

- Empati kurma becerisi.
- Bağımsız düşünebilme becerisi.
- Beden dilini kullanma becerisi.
- Drama tekniklerini kullanabilme.
- Grup ile çalışma becerisi.
- İmgelem (hayal) geliştirme ve ifade etme becerisi.”

Milli Eğitim Bakanlığı’nın Drama Dersi Programı’nda dersin kazandırması öngörülen değerler de şöyle sıralanmıştır;

- Dayanışma
- Hořgörü
- Sevgi
- Saygı
- Duyarlılık
- Vatanseverlik
- Barış
- Estetik

- Sorumluluk
- Paylaşıcılık
- Öz bilinç
- Özyönetim
- Özgüven (Karapınar & Kaşıkçı,2006).

Çağdaş Drama Derneği ve MEB işbirliği ile Hizmet İçi Eğitim Programları düzenlenerek ve öğretmenlerle atölye çalışmaları yapılarak, yöntemin öğretilmesi ve yaygınlaşarak kullanılması amaçlanmıştır. Dramanın okullarda kullanımı her geçen gün giderek artmakta ve drama uygulamaları son zamanlarda daha çok okul öncesi eğitiminde yaygınlaşmıştır. Drama şu an müfredatımızda 5. ve 6. sınıflar için seçmeli ders olarak bulunmaktadır (Koç, 2013, s.49).

2.3. Dramanın Öğeleri

Drama sürecinin oluşabilmesi için öncelikle drama lideri, drama grubu, çalışma mekânı ve bir konunun (düşüncenin) olması gerekir. Bunlar dramanın ana unsurları olarak tanımlanabilir:

Drama Lideri (Öğretmen):Yapacağı drama etkinliğini önceden planlayan, bireylerin fiziksel ve psikolojik olarak etkinliğe ısınmasını sağlar, dramayı yönetir ve yönlendirir. Eğitmen (1999)’den aktaran Akyol (2003) drama liderinin özelliklerini üç alanda toplamıştır. “Bunlardan birincisi, eğitim sürecidir. Lider, eğitimbilim, tiyatro, drama ve genel kültür alanlarında bilgi sahibi olmalıdır. İkincisi, uygulama sürecidir. Drama lideri yeterli ve iyi bir program hazırlayabilme, uygulayabilme, böylece de hedeflere büyük ölçüde ulaşabilme becerilerine sahip olmalıdır. Üçüncüsü ise kişilik yapısıdır. Drama lideri her şeyden önce kendini tanımlamalı, gelişime açık olmalı, güvenli, rahat, dinamik, dikkatli olmalı, işini sevmeli ve ciddiye almalı, demokratik tutuma sahip olmalı, mizah yönü güçlü olmalı, estetik beğeniye sahip olmalı, yaşamında sanatın anlamı ve yeri olmalıdır.”

Drama Grubu (Oyun grubu/ Katılımcılar): Etkinliğe katılmaya istekli bireylerden oluşur. Çocuklar kendi seçtikleri etkinliklere daha iyi odaklanır ve kendi seçtikleri etkinliklerden

daha fazla zevk alırlar. Ayrıca göz-önünde bulundurulması gereken noktalardan biri de öğrenci roldeyken başarısız olma risk ve gerginliğini öğrenciye yaşatmamaktır. Bu yüzden gerekli önlemler alınarak olumlu bir drama ortamı yaratmalıdır.

Çalışma Mekânı (çevre, araç ve gereçler): Drama etkinliğinin yapılabilmesi için fiziksel açıdan öğrencinin rahat ve sağlıklı bir şekilde dâhil olabileceği elverişli, gürültüden uzak, kapalı ortamlar daha uygun yerlerdir. Drama uygulamasında kullanılacak araç-gereçlerin öğrencilerin ekonomik durumuna uygun, kolay bulunabilen, fiziksel olarak zarar vermeyen, çoklu amaca uygun, hareket özgürlüğünü kısıtlamayan, her an ulaşılabilen nitelik taşımaya dikkat edilmelidir.

Konu (Düşünce): Ele alınıp irdelenecek duygu ve imgelerin tamamıdır. Bir anlatımda verilmek istesen özdür. Belirlenen hedefler ve kazanımlar doğrultusunda konu önceden seçilmelidir ki sonrasında zorluklar yaşanmamalıdır. Konular öğrencilerin yaşantılarına uygun nitelikte ve çok yönlü ilişkiler kurmasını sağlayacak şekilde olmalıdır (Adıgüzel, 2019; Karapınar & Kaşıkçı,2006).

2.4. Dramanın Uygulama Basamakları

Dramada üç uygulama basamağı vardır.

- Isınma ve rahatlama çalışmaları.
- Oynama (Canlandırma)
- Rahatlama ve değerlendirme çalışmaları

Bu basamaklara ilave olarak öncesinde öğrenciye kazandırılması düşünülen hedef davranışların dramaya uygunluğunun tespiti ve yapılacak drama etkinliğinin türünün ve kullanılacak tekniğin belirlenmesi de eklenebilir.

1. Hedef davranışların belirlenmesi
2. Drama etkinliğinin ve tekniğinin belirlenmesi
3. Isınma ve rahatlama çalışmaları

Drama etkinliklerinin yabancı dil derslerine etkili olarak kullanılabilmesi için üç ana aşaması vardır:

1. “Dersin başında oynanan ısınma ya da tanıtma etkinliği niteliğinde olan ısınma oyunları: Bu tür oyunlar öğrencileri rahatlatma, birbirine alıştırma ve birlikte çalışma isteği verme amacına yöneliktir. Aynı zamanda dersin ana konusunu tanıtmayı da amaçlar. Drama etkinliklerinin öğrencilere tanıtılması ve sevdilip benimsetilmesi için en önemli bölüm ısınma çalışmalarıdır.
2. Dersin bir bölümü niteliğinde olan, daha önce öğretilmiş bilgileri yineleme ya da hatırlatma amaçlı kullanılan oyunlardır. Bu tür oyunlar genellikle dersin “alıştırma” ya da “yazma” evresinden önce oynanmalıdır.
3. Üçüncü olarak, eğer zaman yeterse dersi bitiren oyunlardır. Bunlar, heyecanlı ve oldukça hareketli geçen öğrenme aşamalarının ardından öğrencileri sakinleştirmek amaçlı olarak kullanılabilir. Derste öğretilen dili tekrar etmeye ve rahat, eğlenceli bir duruma getirmeye de yardımcı olur” (Çevik, 2006, s.44-45).

Isınma etkinlikleri bir ders saati içerisinde 4-6 dakika kadar bir zaman almalıdır (Morgül, 2003, s.21).

Canlandırma

Öğretmenin verdiği konu canlandırıldığı ve drama tekniklerinin yoğun olarak kullanıldığı aşamadır. Öğrencilerin iyi oynayıp oynamadıkları üzerinde durmamalı, güvenleri kırılmamalıdır. Önemli olan bu süreçte bazı şeyleri kazanmalarıdır (Bağdatlı,2012). Öğrencilerin duygularını ifade edebilmeleri için uygun ortam sağlanmalıdır.

Tartışılması ve Değerlendirilmesi

Tartışma, rollerin ne kadar iyi oynanıp oynanmadığından daha çok dersin hedefleriyle bağlantılı olduğu gibi öğrenilenlerin kazanıma dönüşüp dönüşmediği ve bu durumun gelecek yaşantılara etkisinin olup olmayacağı, drama aşamalarının nasıl algılandığına yönelik duygu ve düşüncelerin paylaşılmasıdır. Drama ögesi olan konunun ve bilgilerin tartışıldığı ve değerlendirildiği yerdir. Dramada başarılı ya da başarısız taraf olmaz güzel oynadığı için kimse ödüllendirilmez ve yarışma şeklinde yapılmaz.

Bu aşamada, beş ana unsur sırasıyla önemlidir: Dil ve iletişim, düşünce, duygu, duyu ve harekettir. Ağırlıklı olarak vurgulanan unsur dil ve iletişimdir. Eğitici dramının böyle bir sentezden oluşması “ Derin Anlamaya Dayanan Öğrenme” olarak adlandırılabilir bir öğrenme türüne olanak sağlamaktadır. Tartışma ve değerlendirme aşamasında öğretmen aşağıda bahsedilen düzeylere göre öğrencilere sorular yöneltmektedir:

- a. Zihinde canlandırma düzeyi: Drama oyunundan hemen sonra tartışma kısmının başında sorulur. Oyunda yaşanan olayları gözler kapalı zihinde canlandırma olarak tanımlanır. Çok fazla bir zaman almaz.
- b. Tanımsal düzey: öğrencilerden oynadıkları oyunu anlatmaları istenir.
- c. Duygusal düzey: eğitici drama da önemli olan boyutlardan biri duygularımızdır. Öğrenciler kendi duygularını tarif ettikleri gibi başkalarının da duygularının farkına varırlar ve duyarlı bir birey olarak yetişmeleri açısından önemli bir noktadır.
- d. Bilişsel düzey: Bu aşama eğitimin bütünlüğü açısından anlamlıdır. Oyunda geçen yaşantısal kavram, kural, olgusal bilgiler ve sosyal değerlerin ele alındığı aşamadır.
- e. Yaşantısal düzey: Oynadıkları oyunlardan yola çıkarak öğrencilerin kendi yaşadıkları gerçek durumları hatırlamalarını sağlayacak sorular sorulur. Öğrenilenlerin gerçek yaşam ile bağıntısı kurulur (Önder, 2012, s.71-72).

Bu bilgidен yola çıkarsak dramanın bir kez daha eğitim ile olan önemli bağlantısını ve de öğrenciye kattığı faydaları görmüş olmaktadır.

2.5. Yabancı Dil Öğretimi

Dil, bir toplumu oluşturan kişilerin düşünce ve duygularının o toplumda ses ve anlam bakımından geçerli ortak öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir. Dil karmaşık bir yapısı olan ancak insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tek vasıtaadır. İnsanları diğer canlılardan ayıran en büyük özelliklerinden bir tanesidir.

Edward Sapir: “Dil, yalnızca insana özgü olan; düşüncelerin, duyguların ve isteklerin, iradeyle üretilmiş semboller kullanarak iletilmesini sağlayan ve içgüdüsel olmayan bir yöntemdir.” Prof. Dr. Muharrem Ergin’e göre “Dil, insanlar arasındaki iletişimi sağlayan tabii bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam yapı temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir” (Bahadıroğlu, 2016)

Yapılan literatür çalışmalarından dilin ortak noktasının dilin bir iletişim aracı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlükte (2005, s.93) “ana dil”: “Kendisinden başka diller veya lehçeler türemiş olan dil” olarak yer almaktadır.

Demircan (1990) “ana dili” kavramı için, “insanın çevresiyle olan ilişkilerinde algıladığı iletişim verilerini işleyerek, yaşamının ilk birkaç yılı içinde edindiği dil, birinci dildir” demektedir (s.14).

Türk Dil Kurumu Dilbilim Terimleri Ana Sözlüğünde (<http://sozluk.gov.tr/>) yabancı dili, “öğrencilere, akademik, toplumsal ve meslekle ilgili gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla ana dili dışında öğretilen dil” demektedir.

Ersöz (2003)’ün yabancı dili “insanın doğduğu anda çevresinde var olan ve anadil ediniminden farklı olarak, içinde bulunduğu toplum ile iletişim kurarak, bilinçli ve planlı bir öğretim süreci sonunda o dili anadili olarak edinmiş ya da yabancı dili olarak öğrenmiş bireylerle iletişim kurabilmek amacıyla öğrendiği dil olarak” tanımlamıştır.

Yabancı dil eğitimi geçmişten günümüze hem günlük hayatımızda hem de eğitimde önemli amaçlarımızdan biri olmuştur. Yabancı dil bilmek çağın da ilerlemesi ile toplumumuzda zorunluluk hale gelmeye başlamıştır. Yabancı dil öğrenme adeta bir ihtiyaç olmuştur, dolayısıyla bireysellikten çıkıp küresel alanda bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Günümüz yaşam koşullarını da göz önüne aldığımızda dil bilmek birçok gencin meslek hayatlarına atılması için önemli şartlardan biri olmuştur. Aileler çocuklarının hayatlarına yabancı dili yaşamlarının her döneminde dâhil etmek istemektedirler. Dil öğrenme insanın ufkunu genişletir. Yabancı bir dili öğreniminden sonra, kişi farklı ülkelerden insanları tanıma ve onların hayatlarına dair geleneksel, kültürel ve ekonomik alanlarda önemli bilgi sahibi olma imkânı elde eder.

2.6. Yabancı Dil Öğretimi ve İzlenen Yöntemler

Yabancı dil öğretimi, çağın gereklerine de ayak uydurarak yeni yaklaşımlar ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda eğitimde yeni öğretim modelleri belirlenmiş ve müfredatta

önceliğini vermiştir. Doğan (2012)'ın belirttiği üzere çağdaş yabancı dil öğretimi “başarısızlık yoktur, yontemsizlik vardır ilkesi etrafında örgütlenir. Öğretmen en geçerli bilgi ve becerilerle donanmış olsa da birikim aktarım yolu olan yöntem bilgisi yetersiz olduğunda hiçbir şekilde başarılı bir öğretim yapması beklenemez.”

Yabancı dil öğretim tarihi, çağdaş bir yöntemin bir önceki yöntemlere eleştiri niteliğinde ortaya çıkmıştır ve her yeni yöntem bir öncekine yeni özellikler katarak öğretim programlarına dâhil olmuştur. Bu sebeple uygulanmakta olan yöntem geçerliliğini yitirir. Bu dairesel döngü günümüze kadar gelmiştir. Her bir yöntem bulunduğu çağın gerekliliğinden hareket ederek yeni ihtiyaçlar doğurmuş ve o doğrultuda yöntem ve teknikler ortaya çıkarmıştır.

Yabancı dil öğretiminde en eski olan ve 19. yüzyılın sonuna kadar en yaygın kullanılan yöntem dilbilgisi-çeviridir. Daha çok ezberci bir yaklaşıma dayalı olan bu yöntem her ne kadar dilsel yapıları öğrenmede başarılı olsa da iletişimsel ihtiyaçları karşılayamadığı için eleştirildi ve yerine direkt yöntem geldi. Anadile benzer bir şekilde öğretime dayalı olan bu yöntem doğrudan dili öğretmeyi amaçladı. Dilbilgisi-çeviri yöntemine karşı bir tepki yöntemi olarak 1950'li yıllarda geliştirilmiş direkt yöntem, dünyada ve Türkiye'de dilbilgisi-çeviri yönteminin yerini alarak yaygın bir biçimde kullanılmıştır. Öğrenilen dil ile yaşam arasında doğrudan bir bağlantı kurulduğu ve hedef dili öğrenirken anadile başvurulmadan dolaysız bir biçimde bu dilin öğretimi yapıldığı için bu yönteme direkt yöntem ya da dolaysız yöntem denilmiştir (Demirel, 2016). İkinci Dünya Savaşı zamanı (1939-1945) yabancı dil bilen asker ihtiyacı ile birlikte farklı bir yöntem gereksinim duyuldu. Davranışçı yaklaşıma dayanan işitsel-dilsel yöntem geliştirildi. Fakat yapısal dil özelliklerinin edinimi doğal dil edinim düzeyine uymadığı ve de dilbilgisel öğretimin eksik kalması ile uzun vadede dil kullanım yetisi kazandırmada etkili bir yöntem olmadı. 1970'lerde bu yönteme dilbilgisi öğretimi de eklenerek bilişsel dilbilgisi kurallarını öğrenme şeklini almaya başladı. Bu yöntem de ilerleyen zamanda duygusal-insani ve kavrama tabanlı diye iki yöntem geliştirdi ve bir önceki yöntemin sıkıcı tekniklerini ortadan kaldırdı. Yeni yöntemler yeni teknikler ile birlikte öğrenciyi daha fazla girdiye maruz bırakarak öğrenmeye katkıda bulundu (Doğan, 2012, s.61-63). 1972 yılından sonra işlevsel ve kavramsal öğretim programlarda ön plana çıkmıştır. 1980'lerde yabancı dil öğretiminde öne çıkan kavramlar şunlar: iletişimsel öğretim, öğrenci merkezli öğretim, işlevsel-kavramsal öğretim, öğrenci ihtiyaçlarının belirlenmesi, anlam, yüzey, derin yapı,

amaca göre öğretim, yanlış yapmanın önemi, rehber öğretmen, hümanist yaklaşım, disiplinler arası yaklaşım. Bu kavramlar hala da günümüzde yabancı dil öğretimi açısından dikkate alınmaktadır (Kocaman, 2009, s.53).

Günümüzde ise 1970’lerde ortaya çıkan ve yabancı dil öğretimin esas amacını o dilde iletişim kurabilmek olduğunu savunan işlevsel-kavramsal öğretim her ne kadar Türk Eğitim müfredatında olup devlet okullarında uygulanmak istense de daha çok özel okullar ve dershanelerde etkin bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Deniz ve Uysal (2010) çalışmasında günümüzde yabancı dil öğretim metotları üzerine daha çok durulmakta olduğunu ve insanların eğitimden beklentisinin kendisine işlevsel bir fayda sağlaması olması gerektiğini belirtmiştir. Bu nedenle çözüm önerisi olarak işlevsel-kavramsal çerçevede bir eğitim öğretim programı düzenlenmesidir. İşlevsel kavramsal yaklaşım, dil eğitimine “Bu dilin grameri nedir?” sorusuyla değil; “Öğrenenlerin bu dile niçin ihtiyacı var?”, “Öğrenenlerin hedef dildeki hangi bağlam içeriklerine ihtiyaçları var? (Brumfit ve Finocchiaro, 1987, s.47)” sorularıyla başlar. Dil öğretiminde diyaloglara yer verilirse ezbere dayalı olmaz ve iletişim merkezli olarak ders yapılır. Diğer yaklaşımlardan farklı olarak dil öğretimi sürecinde bol tekrarlara ve ihtiyaç duyuldukça çeviriye, hatta bazı durumlarda ana dile yer verilebilir. İletişimin bol olduğu bir ortamı oluşturma ilk dersten itibaren sağlanmaya çalışılır, çünkü işlevsel kavramsal yaklaşımda amaç dilin dilbilimsel yapısının en iyi iletişimsel süreçle öğrenilebileceği görüşünden hareket edilir.

Holden, dilbilgisinin ikinci planda olduğunu ve dil öğretimindeki vazgeçilmezliğini de her zaman kabul etmekte fakat dilbilgisi çalışmasının da iletişime katkıda bulunduğu kadar yararlı olduğunu belirtmiştir (Aktaran Kocaman, 2009).

Türkiye’de devlet okullarında günümüze kadar yabancı dil öğretiminde dilbilgisi-çeviri, direkt yöntem ve işitsel-dilsel yöntem kullanılmıştır (Demircan, 1988, s.174).

“1982 Ekim ayında Avrupa Konseyi ile Milli Eğitim Bakanlığının ortaklaşa düzenledikleri Yabancı Dil Öğretim Programları konulu seminerde belirlenen belli başlı yöntemlerin sınıflaması yapılmıştır. Türk ve Avrupalı uzmanlar tarafından benimsenen bu yöntemler şu şekildedir:

- Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)
- Düzevarım Yöntemi (Direct Method)
- Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi (Audio-Lingual Method)
- Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Cognitive-Code Approach)
- Doğal Yöntem (Natural Method)
- İletişimci Yaklaşım (Communicative Approach)
- Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)” (Demirel, 2016, s.35).

Öğretmen hangi yöntemi, nerede, nasıl kullanacağını çok iyi bilmelidir. Öğretimde daima basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta doğru bir sıra izlenmelidir. Öğrenciler arası bireysel farklılıklar olduğu unutulmamalıdır. Her öğretmen kendine ve sınıfına göre yöntem belirlemelidir. Belirlerken izleyeceği yol; öğretmenin kendi yetenekleri, öğrencilerin ihtiyaçları, yaşları, eğitim düzeyleri, öğretilecek konunun özellikleridir. Gerekirse öğretmen, yöntemler karmasından yararlanmalıdır.

2.7. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi

Bir Çin atasözü der ki “Bir dil öğrenmek, dünyaya açılan bir pencere daha demektir.” Bu sözden yola çıkarak dünya üzerinde bulunan birçok dilin varlığını bilmek ile birlikte o dilin ülkesi ile olan iletişimimizde yabancı dil bilmek önemli bir köprüdür. Türkiye bölgesel ve siyasal konumu itibari ile birçok ülke ile antlaşması mevcuttur ve de çeşitli uluslararası kuruluşlara üyedir. Ticari ve ekonomik ilişkilerinin yanı sıra turist çeken zenginliklere sahip olması ile ilişkilerin yürütülmesinde dil bilme zorunluluğumuz önem kazanmaktadır. Gelişen ilişkiler ve Türkiye'nin dışa açılması sonucunda yabancı dil ihtiyacı da artmaktadır. İnternetin gelişmesi ve ticarî ilişkilerin artması Türkiye’de de yabancı dil bilmenin ihtiyacını arttırmaktadır. Çağın getirdiği bu gelişmeler ile birlikte eğitim sistemimizde de yabancı dil eğitimi öncelikli yerini almıştır. Günümüzde birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’deki okullarda da birinci yabancı dil olarak İngilizcenin (%98,4) öğretilmesi söz konusudur. Bunu %1,4’lük oranla Almanca ve Fransızca takip eder.

Yabancı dil öğretimine tarihsel olarak baktığımızda Osmanlı İmparatorluğu’nun kurulduğu 1299 yılından Tanzimat’a kadar olan zaman döneminde din etkisi ile yürütülen eğitimde Sıbyan Okullarında ne Türkçe ne de Arapça öğretimi yapılıyordu; medreselerde Arapça ve Farsça yer alıyordu. Enderun denilen okullarda Türkçe, Arapça ve Farsça öğretiliyordu. Tanzimat (1939)’tan Cumhuriyete kadar olan sürede batılılışmada ve çağdaşlaşmada adımlar atılmış ve yabancı dil öğretimi okul programlarına dâhil edilmeye başlamıştır. Fransızca ilk batı dili olarak öğretilmeye başlanmıştır. Bu dönemde ayrıca yabancı dil öğretimi orta dereceli okul programlarında yer alması ile bugünkü liselerin temeli olan Sultanilerin açılmasıyla başlamıştır. Galatasaray Sultanisi Türkiye’de orta öğretim

düzeyinde yabancı dille eğitim veren ilk devlet okulu olması ile bir dönem noktası olmuştur. Yabancı dilin ders olarak devlet okullarına normal ders olarak geçmesi ilk kez 1869 yılında olmuştur. İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra okullarda Fransızca zorunlu tutulmuş, İngilizce ve Almanca da isteğe bırakılarak öğretilmesi istenmiştir. Cumhuriyet döneminde çağdaşlaşma adına atılan en önemli adım 3 Mart 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunudur. Medreseler kapatılmış ve günümüz çağdaş okullar açılmıştır. İmam Hatip liselerinde okutulan Arapça haricinde, Arapça ve Farsça kaldırılmış yerine Almanca, Fransızca ve İngilizce konulmuştur. 1956'da ise Anadolu Liseleri açılarak yabancı dil eğitimi ve özellikle İngilizce daha popüler hale gelmiştir. Sonrasında geçen yıllar dünyada bilim ve teknik alanında hızlı ilerlemenin sonucunda ulusların birbirine yakınlaşması ve ilişkilerin başlamasına yol açmıştır. Diğer uluslar ile ilişkileri sağlayabilmek için Türkiye'de gençlerin yabancı dil öğrenerek yetişmelerini önemli kılmıştı. Bu konuda öğrenci velilerinin çocukları için yabancı dile karşı olan isteklerini ve taleplerini arttırmış ve bunun sonucunda bunları karşılamak için yabancı dille öğretim yapan okulların sayısını arttırdığı gibi eğitim müfredatında da yabancı dil öğretimine yönelik sürekli değişen dinamik yeni yaklaşımlar ve yöntemlere başvurulmuştur (Demirel, 2016, s.4-11).

İlerleyen dönemlerde ise yabancı dil eğitimi okullarda yaygınlaşarak bu ilerleme hızlı şekilde devam etmiştir. Bu ilerlemeye ilk başlarda TED koleji, Robert Koleji ve benzeri yüzde yüz yabancı dil eğitimi veren okullar öncülük etmişlerdir. Daha sonraları ihtiyacın tam olarak karşılanamaması dolayısıyla Fen liseleri, Anadolu liseleri ve Süper liselerin yapılmasıyla yabancı dil saatlerinde önemli derecede iyileştirilmeler yapılmış ve yabancı dil eğitimi ülkenin dört bir yanına yayılmıştır. Tüm bunlara ek olarak, hemen hemen her şehirde yabancı dil eğitimi veren kurs ve dershanelerin açılması yabancı dil eğitiminin ne kadar geliştiğini hatta bir iş sektörü haline geldiğini göstermiştir (Karaca, 2016, s.33).

Dünyanın kimi ülkelerinde 1990'lı yıllardan bu yana yabancı dil eğitimi alanında benimsenen erken yaşta yabancı dil eğitimi modeli, ülkemizde de karşılık buldu. 1997 yılında sekiz yıllık temel eğitim reformu adıyla beş yıllık zorunlu eğitim sekiz yıllık olmuştur. Yabancı dil eğitiminde yapılan değişikliklerle daha önce ortaokulda başlayan yabancı dil dersleri, ilkokul dördüncü sınıfa ve sonraki kademelerde ikinci yabancı dil ve istek doğrultusunda seçmeli yabancı dil dersleri koyuldu. Ortaokul kısımlarının kaldırılması ve hazırlık sınıflarının lise öncesine kaydırılması ile beraber yabancı dil ağırlıklı liselerde genel liselere oranla yoğun İngilizce eğitimi başlamıştır. Hazırlık

sınıflarındaki yoğun yabancı dil öğretimi ortaöğretimin tamamına yayılmış, öğrencilerin sürekli olarak yabancı dil eğitimi almaları sağlanmıştır. 1997'den sonra genel liselerin yabancı dil müfredatlarında da değişiklikler yapılmıştır. 9. sınıfta haftada dört saat zorunlu ve iki saat seçmeli ders olarak yabancı dil dersi okutulmuştur. Yabancı dil alanını seçmeyen öğrencilere bu dersler 10. ve 11. sınıflarda haftada dört saat zorunlu, iki saat seçmeli ders olarak verilmiştir. On iki yıllık bir eğitim öğretim sürecinde haftada en az iki ya da dört saatlik bir yabancı dil eğitimi alınmasına rağmen çok etkili bir öğrenme gerçekleşmemektedir ve öğrencilerimiz eksiklerini okul dışı özel derslerden ve kurslardan tamamlamaya çalışmaktadırlar.

2006 yılında genel lise kavramı yavaş yavaş ortadan kalkmış ve Anadolu Lisesi adını almıştır. Hazırlık sınıfları büyük ölçüde kaldırılmıştır. Sadece sosyal bilimler liseleri ve bazı köklü Anadolu Liselerinde hazırlık sınıfı uygulaması devam ettirilmiştir. Bu liselerde eğitim süresi beş yıldır.

Ayrıca bu yılda yeni müfredatla yabancı dil eğitiminde yapılandırmacı bir yaklaşım ve iletişime dönük öğretim yöntem ve teknikleri benimsetilmeye çalışılmış. Yürürlükte olan yabancı dil programında geleneksel dil öğretim yaklaşımında İngilizce alt birimlere ayrılarak her kısım diğeri üzerine inşa edilecek şekilde sıralanmış ve dilin, öğrenciye bölümler ve dilbilgisi yapıları halinde öğretilmesi esas alınmıştır. Yeni müfredatta ise; dilin dilbilgisel kurallarını öğretmek yerine, öğrenci odaklı olup dil öğreniminin değerlendirmesinde sürece dayalı bir yaklaşımı benimsediği görülmektedir. Benzer şekilde, yöntemsel açıdan dilbilgisi kurallarının analizine dayalı bir yaklaşımdan çok, günlük yaşamda dili işlevsel olarak kullanabilmeyi gerçekleştireci öğretim tekniklerine yer verilmiştir (Demirpolat, 2015, s.10).

2012-2013 yıllarında 4+4+4 olarak bilinen zorunlu eğitimin 12 yıl olduğu bir eğitim reformu gerçekleşti. Yabancı dil eğitimi 2. Sınıftan itibaren okutulmaya başlandı.

Günümüzde devlet okullarında çocukların dil edinimi yaş aralığını da göz önünde bulundurarak ilkokul 2, 3 ve 4'üncü sınıflarda haftada iki saat yabancı dil dersi verilmektedir. Yabancı dil dersleri diğer derslerden farklı bilginin de kalıcılığının olması için iletişimsel ve etkileşimsel olmasıdır. Ortaokul kademesinde ise 5 ve 6'ıncı sınıflarda 3; 7 ve 8'inci sınıflarda ise 4 saat yabancı dil dersi koyulmuştur. Bu derslere ek olarak seçmeli yabancı dil dersi ile de okul takviye de bulunabilmektedir.

Genel olarak Anadolu Liselerinin ortaokul bölümlerinin kapatılması ve bunun sonucu olarak hazırlık sınıflarının lise düzeyine kaydırılması, daha sonra liselerden de hazırlık sınıflarının kaldırılması nicel açıdan olumsuz gelişmeler olarak görülse de İngilizce öğretiminin 1997 yılında 4. sınıftan, 2012 yılında 2. sınıftan itibaren başlatılması, genel liselerin Anadolu Liselerine dönüştürülmesi ve bunun sonucu olarak İngilizce ders saatlerinin tüm liselerde artırılmış olması olumlu gelişmelerdir (Demirpolat, 2015).

Türkiye’de yabancı dil öğretiminde dünden bugüne yapılan batılılaşma çabalarına ve bir önceki eğitim uygulamalarını geliştirmeye yönelik kamusal çalışmalar görülmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı, Mayıs 2006 tarihinde yürürlüğe koyduğu Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği’nde(<http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/424.pdf>), yabancı dil eğitimi ve öğretiminin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

MADDE 5 – (1) Örgün, yaygın ve uzaktan öğretim kurumlarındaki yabancı dil eğitimi ve öğretiminin amacı, Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak okul ve kurumların amaç ve seviyeleri de göz önünde bulundurularak eğitim ve öğretimi yapılan yabancı dilde bireylerin;

- Dinleme-anlama,
- Okuma-anlama,
- Konuşma,
- Yazma becerileri kazanmalarını, öğrendiği dille iletişim kurmalarını ve yabancı dil öğretimine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktır.

MEB, Ekim 1999 tarihinde yürürlüğe koyduğu Yabancı Dil Ağırlıklı Liseler Yönetmeliği’nde (Mevzuat.meb.gov.tr, 2015), okulun amacını şu şekilde sıralamıştır:

“Okul; öğrencilerin:

- İlgi, yetenek ve başarılarına göre yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- Yabancı dil öğrenmelerini,
- Gelişen teknolojileri izleyebilmelerini ve kullanabilmelerini sağlamaktır”

Bu şekilde yabancı dil öğrenmenin de önemini ortaya koymuştur.

2.8. Yabancı Dil Öğretiminde Temel Beceriler

Yabancı dil öğretiminde, öğrencileri iletişimsel yeterliliğe ulaştırmak için dinleme, konuşma, okuma ve yazma öğretimi yapılmaktadır. Bu dört temel dil becerisi birbirinden ayrılmaz ve birbirini tamamlar. Bir bütün olarak ele alınmalılar. Bir öğrencinin ben yazmayı seviyorum daha çok o yönde alıştırmaya yapacağım demesi ya da ben konuşma becerimi geliştirmek istiyorum diye bir istekle gelmesi yanlış bir yönelme olabilir. Yabancı dili öğrenen kişi önce dili duyacak, sonra konuşacak, daha sonra da okumayı ve yazmayı öğrenecektir. Dil öğrenimi; cümlelerin ve metinlerin okunarak ve dinlenerek anlaşılmasını, konuşarak ya da yazarak üretilmesi ile gerçekleşmektedir (Akın, 2006, s.44). Demirel (2016) kitabında “doğal sıralama ya da amaçlı sıralama ne şekilde olursa olsun dil becerilerini tek tek değil de birlikte bütünleşmiş bir şekilde geliştirmenin” en uygun yol olduğunu belirtmiştir. Demirel, yabancı dil öğretimi sırasında dikkat edilmesi gerekenin öğrenciyi sadece tek bir becerinin üzerinde yoğunlaştırılmaması olduğu yönde durmaktadır.

Temel beceriler, anlama becerileri (okuma, dinleme), anlatım becerileri (konuşma, yazma) olarak ikiye ayrılmaktadır.

Dinleme Becerisi: Dinleme; anlamlı bilgilerin başka kişilerden veya başka ses araçlarından duyularak anlaşılması eylemidir. Dil-kulak-beyin ilişkisinin devrede olduğu anda dinleme gerçekleşir.

Yabancı dil öğreniminde dört temel dil becerisi arasında ilk deneyimin dinleme becerisi ile gerçekleşir. Dinleme becerisi öğrenim süresince sürekli aktiftir ve ilk aşamada yer aldığı için bu bölümde gösterilecek sabır ve fedakarlık öğrencinin diğer becerilere karşı tutumu etkilemektedir.

Dinleme öğretiminde, öğrencilerin hedef dildeki sesleri tanıması, vurgulama ve tonlamanın neden olduğu anlam değişikliklerini fark etmek ve de en önemlisi konuşmacıdan gelen mesajı tam olarak doğru anlaması amaçlanmaktadır (Demirel, 2016, s.98).

Konuşma Becerisi: Öğrencinin öğrendiği dilde duygularını, düşüncelerini, tasarımlarını ve gözlemlerini düzeyine uygun bir kelime dağarcığı ile veya söz varlığı ile ifade etmesidir.

Konuşma becerisi yabancı dil öğrenimde en önemli becerilerden önde gelmektedir. Çünkü öğrenilen bütün birikimler burada aktarılır ve iletişim sağlanmış olur. Yabancı dilde konuşma becerisini kazandırmada öğretmenlere çok büyük bir görev düşmektedir çünkü yabancı dili öğrenen kişi mutlaka bir konuşma ortamına dâhil edilmelidir. Konuşma alıştırmalarına ne kadar yer verilirse, öğrenci o kadar çok pratik yapma imkânı bulur. Ege (2011) çalışmasında, diyalog, söylev, münazara, rol yapma, doğaçlama, iletişimsel oyun ve hikâye anlatma gibi alıştırmalarla öğrencinin dili kullanma becerisi geliştirilebilir olduğunu ifade etmiştir.

Okuma becerisi: Okuma, yazılanların verdiği mesajı algılama ve düşüncelerin değerlendirilmesi gibi fizyolojik ve zihinsel taraflara sahip karmaşık bir alandır.

Yabancı dili öğrenen kişinin ders dışında sürekli olarak tekrar etmesi gereken bir beceridir. Bir metni doğru şekilde okuyabilmek ve aynı zamanda anlayabilmek ileriki aşamalarda yazma ve konuşma becerilerinin gelişmesinde önemli katkı sağlayacaktır.

Okuma becerisinde amaçlardan bir tanesi ve en önemlisi de metnin ne derece öğrenci tarafından anlaşıldığını görmektir. Bu noktada öğretmen metin öncesi ve sonrası öğrenciye metin üzerinden sorular yöneltmelidir. Bu şekilde öğrenci aynı zamanda anladığını görecektir ve kendini değerli hissedecektir. Öğrencinin sahip olduğu kelime yelpazesi de okuduğunu anlama da önemlidir. Öğretmen öğrencinin kimi zaman okuduğunu anlayamamasının normal olduğunu ve kelime haznesi geliştikçe anlayabilecek seviyeye geleceği konusunda öğrenciye telkinde bulunmalıdır (Karaca, 2016, s.28-29).

Okuma-anlama çalışmalarında seçilecek metinlerin öğrencinin duygu ve düşüncelerine, yaşına, kapasitesine, sosyo-kültürel özelliklerine uygun olması da okuma etkinliğinin zihin yoluyla kavranmasını da kolaylaştıracaktır.

Yazma Becerisi: Duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, gözlemlerimizi, yorumlarımızı yazı ile anlatmaktır. Temel eğitimde bu beceriyi kazanmış olanlar yabancı dil öğrenirken kolaylık çekerler. Yabancı dil öğretimindeki yazma becerisi ile anadili olarak öğretim arasında sıkı bir ilişki vardır.

Yabancı dil derslerinde öğretmenler genellikle öğrencilere öğretilen bilgilerin ne kadar geliştiğini görebilmek için yazma becerisini kontrol eder, bunun sebebi ise başta dilbilgisi olmak üzere birçok öğretilen içeriğin ne derecede kavrandığını ve yazıya yansıtıldığını görmektir.

Temel becerileri günümüze kadar yabancı dil öğretiminde ortaya çıkmış yöntemler üzerinden ele alalım. Geleneksel bir yaklaşım olan dilbilgisi-çeviri yönteminde amaç dilden anadile çevirmektir ve bu yöntem konuşma becerisinin geliştirilmesine önem vermez. Düzevarım yöntemi dilbilgisi-çeviri yöntemine tepki olarak 1950’lerde ortaya çıkmış ve Türkiye’de de yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Bu yöntemde dil önce işitilecek, dille pekiştirilecek ve sonra okunup yazılacaktır. Fiziksel etkinlik ifadesi ilk kez bu yöntemde bahsedilmiş ve yaparak öğrenme şekline getirilmiştir. Görerek öğrenme ve örneklendirme önemlidir. Yabancı dil öğretiminde kelimelerin öğretilmesi canlandırma, pantomim ve sonrasında oyun tekniğinin kullanılması ile ders öğrenci tarafından anlamlandırılabilir. Kulak-dil alışkanlığı yönteminde davranışçı bir yaklaşım vardır ve yabancı dil öğreniminde alışkanlıkların olabilmesi için tekrarlara, alıştırmalara ve pekiştirmelere yer verilir ve doğru cevaplar pekiştirildiğinde etki-tepki bağı kuvvetlenir. Bu öğretimde öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerine, tonlama ve seslerin doğru çıkarılmasına önem verilmektedir. Bilişsel öğrenme yaklaşımında öğrenmeyi düşünme bir diğer deyişle anlamlı öğrenmedir. Dil edinimi alışkanlık ürünü değil, yaratıcı bir süreçtir. Dört temel beceri bir bütün olarak ele alınır. Doğal yöntem yabancı dilin ana dile benzer bir yolla öğretilmesidir. Dinleme ve konuşma etkinliklerine yer verilmektedir. İletişimci yaklaşımda yabancı dil öğretiminde öğrencinin hedef dilde iletişim kurması amaçlanır. Dört temel dil beceresi en başından bir bütün olarak ele alınır. Bunun yanı sıra kurallara uygun cümle kurma da öğrenciye kazandırılmaktadır. Öğrenilenler ezberlenmektense anlamlandırma ve uygulamaya koyma esas alınmaktadır. İletişimsel etkileşim ön plandadır. Karşılaşılan sosyal çevrede uygun dili kullanması sağlanmaktadır. Öğrenciler rol alma, drama ve oyunlar ile iletişim kurma becerileri geliştirilir ve gerçek yaşam durumları oluşturulur. Seçmeli yöntemde sınıf içi etkinliklerde her yöntemin iyi tarafının değişik eğitim durumlarında öğretmenin kullanabilmesidir. Sözcük öğretiminde düze varım, dilbilgisi öğretiminde bilişsel öğrenme, konuşma becerisinde kulak-dil alışkanlığı ve iletişimci yöntemin kullanılması gibi (Demirel, 2016).

2.9. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri

Yöntem, hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol; teknik, bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünüdür.

Yabancı dillerin öğretiminde yaygın olarak kullanılan teknikler şunlardır:

- Grupla öğretim teknikleri
 - Beyin Fırtınası (Brain Storming)
 - Gösteri (Demonstration)
 - Soru-Cevap (Question and Answer)
 - Drama ve Rol Yapma (Drama and Role-Play)
 - Benzetim (Simulation)
 - İkili ve Grup Çalışmaları (Pair-Work and Group Work)
 - Altı Şapka Tekniği (The Six Thinking Hats)
 - Kavram Haritaları (Mindmapping/ Concept Mapping)
 - Eğitsel Oyunlarla Öğretim (Akademic Games)
 - İletişim Oyunları (Communication Games)
 - Gramer Oyunları (Grammar Games)
 - Bireysel Öğretim Teknikleri
 - Bireyselleştirilmiş Öğretim (Individualized Instruction)
 - Programlı Öğretim (Programmed Instruction)
 - Bilgisayar Destekli Öğretim (Computer-Assisted Instruction)”
- (Demirel, 2016, s.63-64).

2.10. Yabancı Dil Öğretiminde Drama

Dil öğretimini keyifli ve pratik hale getirmeyi amaçlayan, pasif bilgi verilmesine dayalı tek düze öğretimden uzak yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler hep dil eğitimi çalışmalarına konu olmuştur. İşte tam bu noktada dramanın çok yönlü olması itibariyle yabancı dil eğitiminde tercih edilen bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimde yaşanan ve tecrübe edilen bilgilerin insan belleğinde daha uzun süre kaldığını ve bu noktada dramanın önemli bir rol üstlendiği konusuna daha önceki bölümlerde değinilmişti.

Öğretmen yabancı dili öğretirken anlatarak öğretme yerine uygulama ve daha çok iletişime hazırlayarak öğretmelidir. Çünkü dilin kalıcılığını arttırmak için öğrencinin o dili kullanması sağlanmalıdır. Bunu da o dili öğrenciye yaşatarak sağlanabilmektedir. Dil yaşayan bir varlık ve sürekli değişim halinde olan bir kavram olduğu için yabancı dil

konusulduğu sürece vardır. İyi bir dilbilgisine ya da geniş bir kelime yelpazesine sahip olmak o dili iyi bildiğimiz anlamına gelmemektedir. Akın (2006) ‘nın da çalışmasında yabancı dil öğretimini, belirli bir amaç için anadili dışında herhangi bir dil kullanmada yeterlilik kazandırma etkinliklerinin tümü olduğunu vurgulamış ve anadilin öğretiminde, insanların yeterli duruma gelmelerini o dile sürekli maruz bırakılmalarına, her yerde o dili duyup o dili görüp ve o dili konuşmalarına bağlamaktadır. Nasıl yabancı bir ülkeye gittiğimizde dil öğrenimi hız kazanıyor ise dili öğretirken de aynı kurgulamayı sağlayarak o dili öğrencinin gözünde yaşatabiliriz. Bunu da günümüzde yabancı dil dersinde drama metodunu kullanarak yapılabilir. Ments (1997)’in dramanın amaçlarından biri olarak belirttiği üzere “öğrencilere, diğerleriyle belirli rollerde iletişim davranışları alıştırmaları yapama fırsatı vermektir”. Enginarlar (2003) “çocuklara yönelik sınıf/okul ortamında yapılan dil öğretiminde “gerçekçilik” (dış dünyayı sınıfa getirme) daha olanaklı” olduğunu belirtmektedir. Yabancı dil eğitiminde öncelikli hedef yaparak yaşayarak öğrenme olarak belirginleştirilmelidir.

Drama yolu ile dil öğretiminde uygulamalara yer verilmiştir. Böylelikle öğrenilen kalıpları ve bilgileri olası önümüze çıkan herhangi bir durumda kullanabilme, doğru tepki verme ya da sorunu anlayabilme gibi kazanımları elde etmemizi sağlamaktadır. Öğrencinin problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştirmektedir. Öğretilmek istenenin somutlaştırılması öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Yapararak yaşayarak öğrenmenin yanı sıra dersleri zenginleştirmede ve de çeşitlendirmede kullanılmaktadır. Öğrencinin motivasyonunu arttırmada ve hedeflenen kalıpları öğretmede etkili bir yöntemdir.

“Dramanın yabancı dilde kullanılmasını Via şöyle tanımlamaktadır; “Bütün dönemi kapsayacak bir drama projesi üzerinde çalışılabileceği gibi dersin başında, ortasında ya da sonunda o beş dakikalık etkinlikler de yapılabilir. Öğrencilerin, dili akademik bir çalışmadan çok iletişimi sağlamak için gerekli bir araç olarak görmelerini sağlar” (Genç, 2009, s.206).

Dramada dil becerisi için hedefler şu şekilde sıralanabilir;

- “Sözcük dağarcığında gelişme,
- Düşüncelerin sözlü ve yazılı olarak anlatımında gelişme,
- Kendini ifade etmede güven,

- Konuşma ve dinleme becerisinde gelişme,
- Okuma becerisini geliştirme,
- Farklı role ilişkin değişik dil biçimlerini kullanabilme,
- Eleştirel bakabilme ve çözüm üretme” (Maden, 2010:507).

Drama yönteminin yabancı dil öğretiminde iki türü vardır. Bunlardan biri doğal dramadır. Oyuncular kendilerini istedikleri gibi ifade ederler. Küçük yaşlarda daha fazla etkili olduğu belirtilmektedir. Serbest oyunlar, hikâyeleri sahneleme, resimlerle hikâye sahneleme radyo ve TV haberlerini taklit etme ve gölge oyunları doğal drama tekniğine birer örnek olarak gösterilmektedir. Diğer bir türü ise, biçimsel drama tekniğidir. Oynanacak oyun ya da hikâye oyuncular tarafından ciddi ve planlı bir şekilde ezberlenmiş ve provası yapılmıştır. Daha çok yetişkinlere yöneliktir. Kuklalar, pantomim ve oyunlar örnek olarak gösterilmektedir.

Yabancı dil derslerinde drama etkinliklerini tanışma ve ısınma (başlangıç seviyesindeki grupların birbirlerini tanıması ve kaynaşmaları için), yaratıcılık (kişilerin yaratıcılıklarını kullanmaları için), kelime oyunu (fikir geliştirmek için) ve problem çözme (çeşitli problemlere çözümler bulma) olarak dört grupta toplanmıştır (Demirel, 2016, s.70-77).

2.10.1. Yabancı Dil Öğretiminde Yaygın Olarak Kullanılan Drama Teknikleri

Eğitimde drama kavramında drama bir yöntem bir araç olarak derslerde kullanılır ve bir teknik olarak adlandırılmaz. Bu yöntem içerisinde eğitmenin yararlanacağı pek çok teknik vardır. Burada önemli olan bir başa durum ise, hangi tekniğin hangi amaçla kullanılabileceğini bilmek, onu planlayıp uygulayabilmek ve değerlendirebilmektir. Ayrıca drama bir grup etkinliğidir (Adıgüzel, 2019).

Yabancı dil öğretiminde kullanılan öğretim teknikleri ile dramada kullanılan tekniklerin ortak noktaları yaparak yaşayarak, yaratıcılığı geliştirerek ve yaşamsallaştırarak öğretmedir. Öğrenciler yabancı dil derslerinde drama etkinliklerini izleyerek ve oynayarak

hem bilişsel hem de duygusal zekâlarını kullanmakta ve günlük hayata doğal bir şekilde hazırlanmaktadırlar.

Yabancı dil öğretiminde ortaya çıkmış yöntemler incelendiğinde drama tekniklerinin daha çok konuşma becerisini ön planda tutan düzevarım yönteminde ve iletişimci yaklaşımda yer verildiğini görmekteyiz. Pantomim, rol oynama, dramatizasyon, canlandırma, kukla, benzetim ve oyunlar etkili bir öğrenme ortamı oluşturmakta kullanılmıştır. Bu etkinliklerin ortak yanı öğrencilerin hayal güçlerini canlı tutarak öğrenmeyi kolaylaştırıcı olmalarıdır ve öğrencilerin taklit ve mimiklerini kullanarak kendilerini ifade etmedeki doğal yeteneğini ortaya çıkarmalarıdır.

Drama ile dil öğretiminde okuma çalışmalarında tek düze okumaktansa parçanın oyunlarla ve doğaçlamalarla desteklenmesi parçanın özünü daha iyi anlaşılmasını ve kelimelerin kalıcılığının artmasını sağlamaktadır. Drama tekniklerini yabancı dil temel becerilerinin hepsinin geliştirilmesinde kullanılmaktadır. Bir örnek ile açıklanırsa; bir restoran sipariş diyalogunu öğrencilere okuma ve de ardından dinleme etkinliği olarak yaptırılırsa öğrencilerde eksik öğrenmeler meydana gelebilir fakat drama tekniklerinden canlandırma ile desteklenirse kalıcı öğrenmeler sağlanabilir. Bunun yanı sıra benzer bir diyalogu öğrenciye yazdırıp öğrencilerden dramatizasyon ya da role girme gibi etkinliklerle uygulama yaptırmak öğrenciyi yaratıcı bir öğrenim sürecine dâhil edilmiş olur. Kendi duygu ve düşüncelerini kurgulayıp oynayabildikleri ortamlar sağlamaktadır.

Drama ile yabancı dil öğretiminde yer alan bazı yöntem ve teknikler şu şekildedir:

Rol Oynama: Öğrencinin kendi duygu ve düşüncelerini başka bir kişiliğe girerek ifade etmesini sağlayan bir öğretme tekniğidir. Yaratıcı düşünce rol oynamada önemlidir. Bu teknik daha çok diyalog öğretiminde ve konuşma becerisini geliştirmede kullanılır (Demirel, 2016, s.68).

Rol oynama ile empati becerileri güçlendirir kişi kendini başkasının yerine koyar. Bu teknik iletişimsel, kültürel ya da psikososyal sorunları oyunlar aracı ile işlemeyi ve bu anlarda probleme çözme yolları üretmeyi sağlamaktadır (Adıgüzel, 2019, s.361).

Doğaçlama: Doğaçlama önceden hiç belirlenmemiş veya çok az tasarlanmış, o an serbest bir biçimde gerçekleşir ve insana aittir. Doğaçlama, önceden bilinmeyen, sürprizli, planlanmamış anlamına gelir (Brauneck,1986; akt. Adıgüzel, 2019, s.355).

Yazılı bir metne ihtiyaç yoktur yani öğrencinin içinden geldiği gibi davranması esastır. Öğrenci kendisine verilen bir konudan yola çıkarak kendiliğinden canlandırma yapar.

Pantomim: Sözsüz, beden diliyle gerçekleştirilen canlandırmadır. Sessiz sinema bu gruba girer. Yabancı dil derslerinde öğretmenlerin kavramları anlatmak için yararlandıkları bir yöntemdir. Öğrenciler pantomimde mümkün olabildiğince jest ve mimikleri kullanılır.

Rol Değiştirme: Öğrencilerin bir etkinlikte oynadıkları rolleri değiştirerek tekrar oynamalarıdır. Böylece etkinlik bir kez daha tekrarlanmış olur. Yabancı dil eğitiminde sık tercih edilen yöntemlerden bir tanesidir. Öğrenci sadece kendi cümlelerini değil aynı zamanda başka karakterlere ait cümlelerde kullanarak hem kelime bilgisi açısından hem de değişik cümle yapılarını tecrübe etmiş olur.

Kukla:Kuklaları kişileştirerek bir kavramı ya da bir olayı canlandırmaktır. Kuklalar aracılığı ile drama oyunları, öğrencilerin oldukça dikkatini çekmektedir. Özellikle kendilerini bir grubun önünde ifade etmekte zorluk çeken öğrenciler, bir kuklayı ellerine aldıklarında kendilerini daha güvende hissederek konuşabilirler.

Dramatizasyon: Dramatizasyon, sahneye koyma, oyunlaştırma veya bir durumu gerçekte olduğundan daha heyecan verici ya da kötü göstermek olarak açıklanabilir. Daha çok yazılı bir metne dayalı olarak bir konunun, öykünün, masalın ya da bir durumun, bir olayın hareket, mimik, ses ve sözle bir grup önünde canlandırılmasında kullanılır. Öğretmen bu süreçte etkindir ve ara ara yardımcı olabilir. Öğrenciler olguları öykünme yolu ile oyunlaştırırlar (Adıgüzel,2019). Yabancı dil öğretiminde yeni sözcüklerin ve kalıpların öğretilmesinde, okuma becerilerinde okuduğunu anlamada ve somutlaştırmada yardımcı olmaktadır.

Rol kartları: Oynanacak olan rol kişilerini ve kişilerin içinde bulunduğu koşullar hakkındaki ayrıntılı bilginin iletilmesini sağlayan kartlardır. Öğrencilerin kendi rollerinden başkasının ayrıntılarını bilmelerinin istenmediği durumlarda kullanılır. Rol kartları bir senaryo değildir. Doğaçlama için gerekli ipuçları verir (Adıgüzel,2019).

Oyun: Huizinga (2006) oyunu şu şekilde özetlemektedir: “Olağan hayatın dışında olduğu hissedilen, özgür ve “kurmaca” ama yine de oyuncuyu tamamen içine çekme yeteneğine sahip bir eylemdir. Oyun her türlü maddi çıkar ve yarardan arınmış bir eylemdir. Bu eylem bilhassa sınırlandırılmış bir zaman ve mekânda gerçekleşmekte, belirli kurallara uygun olarak, düzen içinde cereyan etmekte ve kendilerini gönüllü olarak bir esrar havasıyla

çevreleyen veya alışılmış bir dünyaya yabancı olduklarını kılık değiştirerek vurgulayan grup ilişkileri doğurmaktadır.” (Aktaran Tekerek, 2006).

Drama sözcüğüyle anlatılan; yaratıcı düşüncenin, hayal gücünün, empati, yanılama ve kendini bir başkasının kişiliği aracılığıyla ifade etme yoluyla eyleme dönüşmesidir.

2.11. Yabancı Dil Öğreniminde Dramanın Faydaları ve Sınırlı Yönleri

2.11.1. Dramanın Faydaları

Dramanın eğitim alanındaki önemi şu şekilde maddeler halinde sıralanabilir;

- “Farkındalık kazandırır,
- Bağımsız düşünmeyi sağlar,
- İşbirliği yapabilme özelliğini geliştirir,
- Sosyal ve psikolojik duyarlılık yaratır,
- Dört temel dil becerisini (konuşma, dinleme, okuma, yazma) geliştirir,
- Sözel olmayan iletişimin öğrenilmesini sağlar,
- Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlar,
- Etik değerlerin gelişmesine olanak sağlar,
- Kendine güven duyma, karar verme becerilerinin gelişmesini sağlar,
- Kaslarını hareket ettiren yeni yöntemleri bulmayı, denemeyi ve bedenini çok yönlü geliştirmeyi sağlar,
- Hata yapma korkusu olmaksızın yeni davranışlar geliştirmeyi sağlar,
- Sanat formlarına duyarlılık göstermeyi sağlar,
- Duygunun sağlıklı ve kontrollü boşalmasına olanak verir,
- Kendini tanımayı sağlar.
- Kendini ifade etmede güven kazandırır,
- Bilgiye ulaşmaya ve onu kullanmaya istekli duruma getirir” (Bağdatlı, 2012, s.58-59).

Günlük yaşamda deneyimleme fırsatı bulamadığımız fakat bir gün kişinin önüne çıkma ihtimali olan durumları rol oyunları ile öğrencinin konu üzerinde düşünmesini sağlar ve öğrenciyi gerçek yaşama hazırlamaya yardımcı olur. Birçok istendik davranışın kazanılmasına ve yaşam biçimi haline gelmesine katkıda bulunur. Oynan ve izlenen roller sayesinde toplumsal yaşantılar daha sorunsuz hale gelebilir ve bu da topluma hazırlık becerisini öğrenciye kazandırmaktadır (Akoğuz & Akoğuz, 2015, s.12).

Önder (2004) kitabında dramının demokrasi eğitime destek olduğundan bahsetmiştir. Öğrencilere sınıf ortamında kendi duygu ve düşüncelerini ifade etme fırsatı vermektir.

Ayrıca öğrencilere başkalarının düşüncelerine hoşgörülü olmayı drama etkinliklerinde öğretmektedir. Bu da demokratik bir çevre oluşumunun önemli unsurlarındandır (s.78).

Drama, cinsiyet farkına bakmadan öğrenciler arasında işbirliği ilişkilerini de geliştirmektedir.

2.11.2. Dramanın Sınırlı Yönleri

Her yöntemi istediğimiz kadar ve istediğimiz şekli ile uygulamak çok zordur veya imkânsızdır. Eğitim ve öğretimde metotlar uygulanırken zorluklar yaşanabilir. Bu durum o metodun etkili ve verimli olmasını engelleyebilir (Koç, 2013)

Yabancı dil öğrenim sürecinde o dilde yeterli olabilme gayreti ve dilin karmaşık yapısının içine de girme zorluğunun yanı sıra o dilin konuşulduğu ortamın dışında öğrenilmesi durumu daha zorlaştıran bir etkidir. Bu durumda ortamdan alamadıkları dil edinimini ders kitaplarının esas alındığı bir öğretim sürecinde öğretmenlerimiz sınıfta cd, film, kitap ve internet gibi araçlardan yararlanmaktadırlar ve bu da yetersiz ve verimsiz bir sürecin başlaması olur (Akın, 2016, s.43). Öğrencilerin bu durumda teoriden çıkamayıp pratik yapamamalarından dolayı dört temel becerisi aynı anda gelişme gösterememektedir.

Demir'e (2005) göre "Yabancı dil öğretimi-öğreniminde temel koşul, öncelikle iletişim aracı olan dilin edinimini kolaylaştıracak ortam ve koşulları yaratmak, güdülenmiş öğretici ve öğrencisiyle işe başlamak ve bunu canlı tutmasını becermektir".

Öğretmenin dramayı uygulayabilmesi için bazı etkenlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu etkenler öğrenme sürecinde birer olumsuzluk olarak belirebilir ve etkili bir drama uygulama yapılabilmesini öğretmen için zora sokabilir. Bu etkenleri, öğrencinin dile yatkınlığı, dil öğrenme amacı ve isteği, bireysel farklılıklar ve hazır bulunuşluk, kalabalık sınıf ortamları, ihtiyaç duyulan drama araç gereçlerinin yokluğu ya da zor temin edilmesi, öğretmenin drama yeterliliği, öğrencinin dramaya karşı olan ilgisi ve karakteri, öğrenme ortamı, ezberci eğitimin etkileri, öğretmenin öğrenciye karşı tutumu gibi pek çok öge de dâhil ederek sıralayabiliriz (Genç, 2009, s.200-201).

Öğretmenler, müfredat, zaman ve mekân, öğretim materyallerinin eksikliği, değerlendirme, öğrencilerin dil yeterliliklerinin yanı sıra drama temelli öğretimi engelleyen öğrenciler gibi

etkenlerle de yüzleşmek zorundadır. Öğretmenlerin drama tabanlı dil öğretimini derslerinde kullanmakta tereddüt etmelerinin sebeplerinden biri de drama etkinliklerinin zaman almasıdır. Drama temelli öğretim, tek öğretim birimleri ve müfredatta yer alan hedefler açısından zaman alıcı olarak kabul edilmektedir. Dramanın hazırlık aşaması oynanması v değerlendirilmesi ya da geri dönütler verilmesi 40 dakikalık bir ders saati içerisinde dâhil etmek zor olabilmektedir (Tschurtschenthaler, 2013)

Türkiye’de yabancı dil eğitimi konusunda yaşanan zorluklar, kalabalık sınıflar ve fiziksel koşulların yetersizliği ile nitelikli öğretmen eğitimi konusundaki açmazların yanı sıra, dil politikaları ve dil öğretimine yaklaşımlar gibi çok daha temel etkenlerden de kaynaklanmaktadır (Haznedar, 2010). Bu bağlamda drama uygulamaları da bu etkenlerden etkilenmektedir.

Okullardaki öğretim ortamının elverişli ve uygun olmaması öğrencilere drama uygulama imkânı sunmamaktadır. Kalabalık sınıflarda veya fiziksel koşulların yetersiz olduğu sınıf ortamlarında dramayı uygulamak zora girebilmektedir. Her öğrenciye eşit fırsat tanıma ve ayrıca dramanın anlaşılabilirliği yönünden öğrencide olumsuz bir etki bırakabilmektedir.

Öğretmenin hangi kazanımda hangi etkinliğe ve hangi drama tekniğine başvurması gerektiğini bilmemesi öğretmenin drama eğitimi yetersizliğini de göstermektedir. Yabancı dil öğretmenlerinin uygun drama tekniğini kullanmaması ya da verimli etkinliklerden yararlanılmaması drama uygulamalarını başarısızlığa götürebilmektedir. Yabancı dil dersindeki kazanımların uygulanacak olan etkinlik ve etkinlikte kullanılan drama tekniğinin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Drama, özgür ve rahat bir ilişkinin kurulduğu bir öğrenme ortamında gerçekleşir. Bu bağlamda geleneksel öğretmen-öğrenci ilişkisinden sıyrılmış, öğrencinin kendisini sınıfta rahat hissedeceği hata yapma korkusuna kapılmadan dramaya katılabileceği bir ortam yaratmak gerekmektedir. Karaca (2016) çalışmasında “Türkiye’de özellikle de ortaokullarda öğrenciler üzerinde hata yapma korkusu sonucunda kaygılar oluşur. Bu tür öğrenciler bir hata yaptıklarında sınıf içerisinde arkadaşları tarafından alay konusu olacaklarını veya tüm sınıfın kendisine güleceği düşüncesiyle ders içi etkinliklerde aktif olarak yer almaz” belirtmiştir (s.62).

Eğitimde drama uygulamaları zaman alıcı etkinliklerdir. Devlet okullarında bir ders saati kırk dakikadır ve öğrencilerin derse hazırlanma süresi de düşünülürse zaman daha da

azalmaktadır. Bu durumda drama uygulamaları için ayrılacak zaman dilimi ders esnasında yetersiz bir durum almaktadır. Öğretmenlerimizin drama planlamalarını iyi yapmaları gerekmektedir.

Ülkemizde gerek fizikî şartlardan olsun gerekse materyal eksikliğinden olsun birçok sıkıntı ile yüzleşildiği aşikârdır. Çoğunda araç gereç yetersizliğinden dolayı İngilizce konuşma ve dinleme becerileri gelişmemektedir.

Eğitimde dramanın sınırlı yönleri maddeleştirilerek şu şekilde toparlanabilir;

- Zaman gerektirir.
- Bazı öğrenciler karakteri veya olayı anlatmada güçlük çekebilirler.
- Drama küçük gruplar gerektirir.
- Sınıfın tamamı görevlendirilemez.
- Katılan her öğrencinin biraz yaratıcılığını gerektirir.
- Yetenekli öğrenciler durumu tekelinde bulundurur.
- Öğrencilerle ya da dersle ilgi kurulamazsa yöntem ise yaramaz hale gelebilir.
- Öğrencilerle rolleri oynarken sık sık aşırıya kaçarlarsa bu durum sınıf atmosferini bozabilir.
- Öğrencilerle ya da dersle ilgisi kurulamazsa yöntem işe yaramaz hale gelir.
- Amaçları açıkça belirtilmezse yalnızca bizzat faaliyete katılanlar için yararlı olur.
- Çekingenlik ve konuşma problemi gibi beceri eksiklikleri olan öğrenciler için iyi bir yöntem olmayabilir (Bağdatlı,2012:69-70; Karadağ, 2005:122; Koç, 2013).

Drama uygulamaları sırasında göz önünde bulundurulması gereken koşullar vardır. Etkili sonuçlar elde edilebilmesi için bu koşulların ne derece yerine getirildiği önemlidir.

- a. Drama için yeterli alanı olan, öğrenciye güven veren, rahatlatıcı, fiziksel mekân olarak sınırları olan ama hayali olarak sınırları olmayan bir çevre olmalıdır.
- b. Drama sonuç değil sürece odaklı olmalıdır.
- c. Drama esnasında hatalı davranışlara karşı duyalı olunmalıdır kazanan ya da kaybeden yoktur. Yarışma unsuru yoktur. Herkes içinden geldiği gibi davranmalıdır.
- d. Drama süresinin diğer öğrenme etkinlikleri içerisinde ne kadar yer alacağı belirlenmesi ve planlanması önemlidir. Yeterli sürenin verilmesi önemlidir.
- e. Drama grubunda birbirine yakın arkadaşların yan yana durması değil bütün öğrencilerin kaynaşması önceliklidir. Öğretmenin ona göre öğrenci düzenlemesi yapılmalıdır.
- f. Drama oyunlarının kolaydan başlanması öğrencinin başarısızlık algılama riskini azaltmaya yardımcı olur.
- g. Drama etkinliğine katılım zoraki değildir ve gönüllük esastır. Öğrencinin zaman içerisinde diğer öğrencileri izledikçe ve keyif aldıklarını gördükçe katılım sağladıkları unutulmamalıdır.
- h. Öğrencinin dramaya bir şeyler katmasına izin verilmeli ve yaratıcılığını kullanması için olanak sağlanmalıdır.
- i. Dramada öğrencilere duygularını ifade etmelerine izin verilmelidir. Bu durumda öğretmenin tutum ve davranışı oldukça önemlidir. Öğretmenin öğrencilerinin duygularını kabul etmesi ve onlara yaklaşması eğitici drama açısından önemlidir.
- j. Drama etkinliklerinde araç-gereç ve aksesuarlar kullanılmaktadır ve öğrencilerin kendi hazırladıkları malzemeleri kullanmaları yarar sağlamaktadır. Bu eğitim çalışmasını öğrenci için de anlamlandırmaktadır.
- k. Öğretmen drama etkinliğinin başında aktif olur ve sonrasında kendilerini yavaş yavaş geri çekerler. Öğrencilere fırsat tanımaları gerekir ve de nasıl yapılacağını göstermekten de kaçınmalıdır.
- l. Drama uygulayacak öğretmenin eğitilmesi kadar genel öğretmenlik davranışları da üzerinde durulmayı gerektiren önemli bir alandır. Öğretmene dramanın amaçları ve teknikleri konusunda kuramsal bilgiler verilmelidir. Ayrıca öğretmenin çocukları oldukları gibi kabul etmeleri öğrencilerin dramaya yaklaşımı açısından önemli bir durumdur (Önder, 2004)

Eğitimde dramanın bahsedilen olumsuz ve sınırlı yönleri derste istenen verimin alınmasını engelleyebilmektedir. Bu araştırma, devlet okullarında İngilizce dersine giren öğretmenlerin drama yöntemini uygulamada karşılaştıkları sorunları ele almaya yönelik bir çalışmadır.

BÖLÜM 3

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, araştırmanın sınırlılıkları ve tanımlamalar açıklanmıştır.

3.1. Problem Durumu

Okullarda her kademede farklı seviyelerde gerçekleştirilen yabancı dil öğretiminde öğretmenlerce çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Genel olarak ülkemizde yabancı dil öğretiminde geleneksel yöntemlerin kullanılmasından ötürü daha çok dersler okuma-çeviri-gramer ağırlıklı olarak verilmektedir. Fakat günümüz modern öğretiminde asıl olan öğrenci merkezli bir eğitim anlayışıdır. Böylelikle öğrencinin aktif şekilde bu sürecinde içerisinde yer almasını sağlayarak teorik bilgiyi aynı zamanda yaşayarak öğrenmesi sağlanır.

Avrupa’da yürütülen yabancı dil öğretim faaliyetleri modern yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla sürdürülmektedir. Bu noktada ise kullanılan etkili yöntemlerden bir tanesi olan drama yöntemi karşımıza çıkar. Drama yönteminin yabancı dil öğretiminde kullanıldığı ülkelerde öğrencilerin yabancı dili önemli ölçüde konuşabildikleri görülmektedir. Ülkemizde drama yönteminin başarı ile kullanabilmesi için yapılması gereken sınıf içi düzenlemeler, öğretmen-öğrenci ilişkisindeki değişkenlikler, yeterli süre ve rahat bir öğrenim ortamı gibi bazı sorun oluşturabilecek etkenler mevcuttur. Bu etkenler dikkate alınırsa dramanın uygulanamayacağına dair hiçbir neden yoktur.

Bu çalışmada ülkemizin doğu illerinden Batman ilinin Beşiri ilçesinde öğretmenlik yapan İngilizce öğretmenlerin İngilizce derslerinde bu yöntemi uygularken yaşadığı zorlukları ortaya koyma açısından önem taşır.

3.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; günümüzde İngiltere, Amerika, Fransa, Almanya gibi ülkelerin yabancı dil öğretiminde başarılı şekilde kullanılan ve ülkemizde ise İngilizce öğretiminde kullanılan drama yönteminin Batman ilinin Beşiri ilçesinde drama yolu ile İngilizce öğretilirken öğretmenlerin yaşadıkları zorlukları ortaya koymaktır. Bu çalışma dramının genel olarak öğretim alanında ve yabancı dil öğretiminde özelde ise İngilizce temel becerilerini geliştirmeye katkısını değerlendirmek için kullanılan drama yönteminin öğretmenler açısından yarattığı sıkıntıları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

3.3.Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, ülkemizde yabancı dilin öğretiminde yaşanan başarısızlıklardan yola çıkarak alternatif modern öğretim yöntemlerinden olan dramının sınıf içinde uygulanırken öğretmenlerin yaşayabilecekleri olası zorlukları ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda öğretmenlerin görüşleri alınarak olası sorunları ortadan kaldırmak için gerekli tedbirler alma ve bilgilendirme sağlamayı amaçlamaktadır.

3.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki sayıtlar yer almaktadır:

- Veri toplama araçlarının geçerliliğinin sağlanmasında öğretmenlerin görüşünün yeterli olduğu,

- Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin, araştırmada kullanılan ölçme araçlarında yer alan ifadelerle ilişkin görüşlerini ve test uygulamalarını içtenlikle belirttikleri,
- Çalışmada kullanılacak kelimelerin seçiminde kendilerine başvurulmuş uzman görüşlerinin uygun olduğu varsayılmıştır.

3.5. Sınırlılıklar

Araştırma;

- 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılı ile
- Batman’ın Beşiri ilçesinde bulunan 36 İngilizce öğretmeni ile,
- Veri toplama aracı olan “İngilizce Öğretiminde Drama Yöntemini Uygularken Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar” başlıklı anketi ilave
- Veri toplama araçlarından elde edilen verilerle sınırlıdır.

3.6. Tanımlar

Drama: Türkçe ’de tam bir karşılığı bulunmayan “drama” sözcüğü, Yunanca ‘da yapmak, etmek, eylemek anlamında kullanılan “dran” sözcüğünden türetilmiştir. Yine, Yunanca bir sözcük olan “dramenon”un seyirlik olarak benzetmecisi biçimindeki kullanımı dramanın eylem anlamını üstlenir. Tiyatro bilimi çerçevesi içinde drama; özetlenmiş, soyutlanmış eylem durumları anlamını taşır. Türkçede kullandığımız “dram” kavramı ise, Fransızca ‘da sonu “e” ile biten “drame” sözcüğünden gelir. Fransızcadaki sözlük anlamı “burjuva tiyatrosu” olan bu kelime, halk dilinde “acıklı oyun” anlamında kullanılmıştır. Oysa dramatik olan ya da drama, insanın her türlü eylem ve ediminde yer almaktadır. Daha ayrıntılı bir tanım ise şu şekildedir: “İnsanın, insanla girdiği her tür dolaysız ilişki, etki-tepki alışverişi, araçla oluşan en az düzeyde bir etkileşim bile dramatik bir durumdur. Bu

durum nesneler arasında bile saptanabilir. Söz gelimi bir manzarada da “dramatiklik” söz konusu olabilir” (San, 1989, s.57-68).

Öğretim programı: Öğretim programı, dersin içeriği, işlenişi, değerlendirilmesi konularında rehberlik eden kılavuzdur.

Drama oturumu: Her drama çalışması oturumu için bir plan yapılmalı ve uygulanmalıdır. Hazırlanan planlar, katılımcılara göre değişiklikler gösterebilir. Dramada planları uygulama konusunda esnek olunmalıdır (Aslan, 2009, s.28).

Yabancı Dil Kaygısı: “Yabancı dil öğrenme sürecinin benzersizliğinden kaynaklanan, yabancı dil sınıflarına özgü bir benlik algısı, duygu ve davranışlar bütünü”.

Dil Öğrenme Stratejileri: Öğrenen tarafından bilinçli şekilde seçilen öğrenme süreçleri, Cohen (2003). Oxford (1990)’a göre ise, öğrencilerin yabancı dil öğrenmede becerilerini geliştirmek için kullandıkları belli etkinlik, davranış ya da teknikler.

3.7. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Bu bölümde yabancı dil öğretiminde drama kullanımı ve drama yöntemi uygulanırken öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelemesinde ve değerlendirmesinde verilerin nasıl elde edildiği üzerinde durulacaktır. Bu çalışmanın örneklemini oluşturan anketin çözümlemesi yapılırken aynı zamanda öğretmenlerin beklentilerine yer verilecek ve değerlendirilecektir. Betimsel olarak gerçekleştirilen araştırmanın verileri ölçek (anket) ile elde edilmiştir.

3.8. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Şeker ve Aydın’a (2011) göre durum çalışması; bir ortam, tek bir konu, tek bir doküman deposu veya bir özel olayın ayrıntılı bir şekilde incelenmesidir. Akoğuz & Akoğuz’a (2011) göre de durum çalışması, güncel bir olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde çalışan, nasıl ve niçin

sorularını temel alan, bir olgu ya da bir olayı derinliğine incelenmesine olanak veren ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu araştırma, betimsel araştırma yöntemlerinden tarama şeklinde yapılmıştır.

3.9. Evren ve Örneklem

Batman'ın Beşiri ilçesindeki 36 İngilizce öğretmeni bu araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Örneklemen nasıl oluşturulduğu ve bu noktada hangi hususların göz önüne alındığı şu şekilde özetlenebilir; Batman'ın Beşiri ilçesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar belirlenmiş ve gerekli mercilerden uygulama için izin alınmıştır.

3.10. Verilerin Toplanması

Araştırmada ilk olarak, bu çalışmanın genel hatlarını belirleyen kavramsal çerçeveyi oluşturmak için birçok kaynak üzerinden literatür taraması yapılmıştır. Bu konuyla ilgili hem Türkçe hem de yabancı dilde yazılmış başta yüksek lisans tezleri daha sonra doktora tezleri olmak üzere ve sırasıyla dergiler, makaleler ve bilimsel çalışmalar büyük bir titizlikle incelenmiştir. Araştırma genel olarak üniversite kütüphaneleri, Ulusal Tez Merkezi ve internet üzerindeki akademik çevrimiçi sitelerden gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada, öğretmenler için veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Kullanılan araç, Türkçe öğretmenlerinin drama yönteminin kullanımında yaşanan sorunlara yönelik görüşlerini belirlemek için uzman Sedat Maden (2011) tarafından hazırlanan “Drama Yöntemine Yönelik Sorunları Belirleme” anketinden uyarlanmıştır. Kullanılan ölçek (anket)araştırmacıdan gerekli izin alındıktan ve uzman görüşüne yer verilerek araştırmaya uygun kavramsal düzenlemeler yapıldıktan sonra kullanılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin anket yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

4.1. Demografik Bulgular

Araştırma dâhilinde Batman ili Beşiri ilçesinde görev yapan toplamda 36 katılımcı İngilizce öğretmeninden toplanan veriler doğrultusunda elde edilen demografik dağılım tabloları aşağıda belirtilmiştir.

4.1.1. Cinsiyet ve Yaş Dağılımları

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet ve yaşlarına göre dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.1

Demografik Dağılımlar

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	24	66,7
Erkek	12	33,3
Yaş		
20-25 Yaş Arası	9	25
26-30 Yaş Arası	18	50
31-35 Yaş Arası	7	19,4
36 Yaş ve Üzeri	2	5,6

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin 24'ünün erkek geriye kalan 12'sinin ise kadın olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcı İngilizce öğretmenleri yaş dağılımlarına göre incelendiğinde 9'unun 20-25 yaş aralığında, 18'inin 26-30 yaş aralığında, 7'sinin 31-35 yaş aralığında ve son olarak geriye kalan 2'sinin ise 36 yaş ve üzerinde oldukları belirlenmiştir.

4.1.2. Çalışılan Okula Göre Dağılım

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin Batman ili Beşiri ilçesinde çalıştıkları okul türlerine göre dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.2

Çalışılan Okul Türüne Göre Dağılımlar

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Çalışılan Okul Türü		
İlkokul	4	11,1
Ortaokul	20	55,6
Lise	12	33,3

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin 4'ünün ilkokul düzeyinde eğitim veren eğitim kurumlarında, 20'sinin ortaokul düzeyinde eğitim veren eğitim kurumlarında ve son olarak geriye kalan 12'sinin ise lise düzeyinde eğitim veren eğitim kurumlarında çalıştığı belirlenmiştir.

4.1.3. Mezun Olunan Okula Göre Dağılım

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin mezun oldukları okul türlerine göre dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.3

Mezun Olunan Okul Türüne Göre Dağılımlar

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Mezun Olunan Okul Türü		
İngiliz Dil Bilimi	1	2,8
İngiliz Dili ve Edebiyatı	4	11,1
İngilizce Mütercim Tercümanlık	1	2,8
İngilizce Öğretmenliği	30	83,3

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin mezun oldukları okullara göre dağılımları incelendiğinde 1'inin İngiliz Dil Bilimi bölümünden, 4'ünün İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden, 1'inin İngilizce Mütercim Tercümanlık bölümünden ve geriye kalan 30'unun ise İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezun oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.4. Drama Eğitimi Alma Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin drama eğitimi alıp almadıkları durumlara göre dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.4

Drama Eğitimi Alma Dağılımları

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Drama Eğitimi Alma		
Evet	23	63,9
Hayır	13	36,1

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin mezun oldukları eğitim kurumlarında zorunlu drama eğitimi alıp almadıkları sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde 23'ünün drama eğitimi aldığı ve geriye kalan 13'ünün ise drama eğitimi almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Frekans Dağılımları

Araştırma dâhilinde Batman ili Beşiri ilçesinde görev yapan toplamda 36 katılımcı İngilizce öğretmeninden toplanan veriler doğrultusunda sorulara verilen cevapların frekans dağılımları aşağıda belirtilmiştir.

4.2.1. Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluğa Yönelik Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluğa yönelik sorunlara yönelik verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.5

Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluğa Yönelik Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
Drama nedir? Sorusuna cevap verebilirim		
Evet	29	80,5
Kısmen	6	16,7
Hayır	0	0
Boş	1	2,8
Dramanın ilkeleri, teknikleri ve aşamaları nedir, nasıl uygulandığı hakkında bilgiliyim		
Evet	11	30,6
Kısmen	21	58,3
Hayır	4	11,1
Drama konusunda bana yol gösterecek kaynakları tanırım		
Evet	8	22,3
Kısmen	21	58,3
Hayır	7	19,4
Drama uygulamaları için Eğitim alabileceğim kurumları biliyorum		
Evet	11	30,6
Kısmen	16	44,4
Hayır	8	22,2
Boş	1	2,8
Drama uygulamaları bir tiyatro etkinliğidir		
Evet	16	44,4
Kısmen	17	47,2
Hayır	2	5,6
Boş	1	2,8
Lisans döneminde aldığım eğitim drama yöntemini kullanmamı kolaylaştırıyor		
Evet	9	25
Kısmen	18	50
Hayır	8	22,2
Boş	1	2,8

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluğa

yönelik sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

İngilizce öğretmenlerinin tamamı drama eğitimi almış ya da almamış olsun drama nedir sorusuna cevap verebileceklerini belirtmişlerdir. Ancak uygulama aşamasına gelindiğinde drama eğitimi almamış olan öğretmenlerin dramanın ilkeleri, teknikleri ve aşamalarını ve dramanın nasıl uygulanması gerektiğini kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama eğitimi almamış olan İngilizce öğretmenlerinin drama uygulaması konularında yetersiz kaldıkları söylenebilir.

Drama eğitimi daha önce hiç almamış olan İngilizce öğretmenleri kendilerini geliştirebilmek adına drama konusunda yeterli olan kaynakları da tanımayacaklarını ve hangi kaynağa yöneleceklerini kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Bu durum drama eğitimi alınmasını önemli hale getirmektedir. Aksi durumda drama eğitiminin kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda geliştirilmesinin oldukça düşük ihtimal olduğu belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerinin kaynak kitaplar dışında drama eğitimini alabilecekleri özel ya da devlete bağlı kurumları da net olarak bilmedikleri gözlemlenmiştir.

Daha önceden drama eğitimi almış olan öğretmenlerin bu kurumları bildikleri diğer öğretmenlerin ise bu konudaki bilgilerini yetersiz olduğu belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine yönlendirilmiş olan drama uygulamaları bir tiyatro etkinliğidir sorusuna drama eğitimi almış olan öğretmenler evet cevabını verirken drama eğitimi almamış olan öğretmenlerin hayır ve kısmen yanıtları verdikleri gözlemlenmiştir. Buradan hareketle dramanın ne olduğunu kağıt üzerinde açıklayabilmeleri dramanın temelini bilmelerine yetmediği belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine lisans eğitimleri döneminde bir ya da iki kredi olarak verilen drama eğitimlerinin yeterli olmadığı belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine ayrıca düzenlenecek olan kurslar yardımı ile drama eğitimi verilmelidir. İngilizce eğitiminde küçük yaştaki çocuklara drama uygulamaları ile İngilizce öğretiminin daha etkili olduğu tüm öğretmenlere düzenlenecek olan çeşitli seminerler yardımı ile anlatılmalıdır. Bu sayede İngilizce öğretimi küçük yaşlarda çocuklara sevdirilerek ileriki dönemlerde daha iyi bir şekilde yabancı dil konuşabilmeleri sağlanabilecektir.

4.2.2. Öğretmenlik Meslek Bilgisine Yönelik Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisine yönelik verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.6

Öğretmenlik Meslek Bilgisine Yönelik Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
Bir öğretim aracı olarak drama yöntemini kullanabilirim		
Evet	22	61,1
Kısmen	13	36,1
Hayır	1	2,8
Drama yöntemini diğer öğretim yöntem-teknikleri ile nasıl kullanacağımı bilirim		
Evet	18	50
Kısmen	14	38,9
Hayır	3	8,3
Boş	1	2,8
Drama uygulamalarını İngilizce dersinin hangi kısmında kullanacağımı bilirim		
Evet	22	61,1
Kısmen	13	36,1
Hayır	1	2,8
Drama çalışmaları ile sınıfta etkili öğretimigerçekleştirebilirim		
Evet	18	50
Kısmen	12	33,3
Hayır	6	16,7

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisine yönelik sorunlara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

İngilizce öğretmenlerine meslek bilgisine yönelik yönlendirilmiş olan drama sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde bir öğrenim aracı olarak drama yöntemini kullanmayı çoğunluğun tercih ettiğini bir kısmının ise kısmen kullanmayı tercih ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Daha önceden drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri drama eğitimini öğretim aracı kullanmayı kesinlikle tercih ederken drama eğitimi almamış olan

öğretmenler konu ile alakalı yeterli deneyim ve bilgiye sahip olmadıklarından kısmen kullanmayı tercih etmektedirler.

İngilizce öğretmenleri farklı öğretim metotları ile drama yöntemini bir arada kullanmayı bildiklerini ya da kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle daha önceden drama eğitimi almış olan öğretmenler İngilizce öğretiminde dramayı etkin kullanırken drama eğitimi almamış olan öğretmenler tam etkinlikte kullanamamaktadırlar. Ayrıca drama eğitiminin diğer öğretim uygulamaları ile birlikte nasıl kullanılacağı öğretmenler tarafından biliniyor olmasına rağmen tam olarak tüm İngilizce öğretiminde drama kullanılmamaktadır sonucuna ulaşılmıştır.

İngilizce eğitim ve öğretiminde drama uygulamalarının eğitim programının hangi kısımlarında uygulanacağını daha önceden drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri bildiklerini belirtmişlerdir. Ancak daha önceden drama eğitimi almamış olan İngilizce öğretmenleri de kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle İngilizce öğretmenlerinin İngilizce öğretiminde dramayı uygulama konularında eksik ve yetersiz kaldıkları söylenebilir.

İngilizce öğretmenlerinin çoğunluğu drama eğitimi almış ya da almamış olsun sınıfta İngilizce öğretiminde dramayı etkin bir öğretim aracı kullanabileceğini belirtmiştir. Yalnızca daha önceden drama eğitimi almış öğretmenler kesin cevaplar verirken drama eğitimi almamış olan öğretmenler kısmen demekle yetinmişlerdir.

4.2.3. İngilizce Dersinin İçeriğine Yönelik Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin İngilizce dersinin içeriğine yönelik verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.7

İngilizce Dersinin İçeriğine Yönelik Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
İngilizce dersi konuları drama çalışmalarında uygundur		
Evet	20	55,6
Kısmen	14	38,8
Hayır	2	5,6
İngilizce konularına göre yapılacak drama etkinlikleri farklılaşır		
Evet	31	86,1
Kısmen	5	13,9
Hayır	0	0
Okuma, dinleme/izleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi alanlarının hepsinde dramayı etkili kullanırım		
Evet	8	22,2
Kısmen	18	50
Hayır	10	27,8
Sözlü ve yazılı iletişim becerilerini kazandırmada drama uygulamalarından yararlanabilirim		
Evet	20	55,6
Kısmen	14	38,8
Hayır	2	5,6

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin İngilizce dersinin içeriğine yönelik sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamına dahil olan İngilizce öğretmenlerine yönlendirilmiş olan İngilizce ders içerikleri drama eğitime uygundur sorusuna daha önce drama eğitimi almış olan öğretmenler evet uygundur yanıtını verirken daha önceden drama eğitimi almamış olan öğretmenler kısmen uygun olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama eğitiminin İngilizce öğretmenlerinin öğretim hayatları boyunca oldukça önemli olduğu ve yalnızca lisans seviyelerinde alınan drama eğitimlerini yeterli olmadığı söylenebilir. Tüm İngilizce öğretmenlerinin drama eğitimi alması gerekliliği öneri olarak sunulabilir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin neredeyse tamamı drama eğitimi almış ya da almamış olsun İngilizce eğitimlerinde konudan konuya drama etkinliklerinde farklılıklar olmaktadır sorusuna olumlu yanıtlar vermişlerdir.

İngilizce öğretmenleri İngilizce eğitimlerinde dramayı İngilizcenin her alanında etkili kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Burada en önemli unsur öğrencinin dersin içine çekilebilmesidir. Bunun için de en önemli konu İngilizce öğretmenlerinin bu yeteneklerini geliştirebilecekleri kurslara gitmeleri gerekmektedir.

İngilizce öğretmenlerinin bir kısmı öğrencilerin sözlü ve yazılı becerilerinin geliştirilmesinde drama uygulamalarından tam olarak faydalanabileceğini belirtmesine rağmen bir kısmı da kısmen faydalanabileceğini belirtmiştir. Bunun en önemli sebebi ise daha önceden drama eğitimi alınmış olmasıdır. Drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri öğrencilerin gelişiminde daha etkili olabilmektedirler.

4.2.4. Öğretim Ortamına Yönelik Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğretim ortamına yönelik sorulara verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.8.

Öğretim Ortamına Yönelik Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
İngilizce dersinde drama yöntemini uygularken gerekli araçları temin etmede zorluk yaşıyorum		
Evet	22	61,1
Kısmen	14	38,9
Hayır	0	0
Drama çalışmaları için ayrı bir mekâna gereksinim duyarım		
Evet	17	47,2
Kısmen	8	22,2
Hayır	11	30,6
Sınıf mevcudu drama uygulamalarını zorlaştırır		
Evet	21	58,3
Kısmen	14	38,9
Hayır	1	2,8

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğretim ortamına yönelik sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri drama eğitimini İngilizce derslerinde ne kadar fazla uygulamak istemelerine karşılık eğitim verdikleri eğitim ve öğretim kurumlarında drama ile ilgili gerekli olabilecek malzemelere erişmekte sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun için yapılması gereken en önemli husus milli eğitim bakanlığının İngilizce eğitimlerinde öğretmenlere yeterli donanım ve ekipmanı temin etmesi ile çözülebilecektir.

İngilizce öğretmenlerinin bir kısmı İngilizce eğitimlerinde dramanın uygulanabilmesi için ayrı bir alana ihtiyaç duyulduğunu düşünürken bir kısmı da buna ihtiyaç olmadığını sınıf ortamında da bu uygulamaların yapılabileceğini belirtmişlerdir. Ayrı bir ortamın olması drama eğitiminde öğrencilerin derse daha fazla adapte olmalarını sağlayabilecektir.

Araştırmanın yapılmış olduğu ilçede sınıf mevcutları oldukça yüksektir. Bu sebeple araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri drama uygulamalarının yapılmasında sınıf mevcutlarının yüksek olmasından dolayı şikayetlerini dile getirmişlerdir. Sınıf mevcutlarının yüksek olması her öğrenciye ayrılabilen zamanın sınırlı olmasına neden olmaktadır. Bu sebeple her öğrenci ile eşit şartlarda ilgilenilemediğinden drama uygulamalarının yapılmasının güçleşmesi ortaya çıkmaktadır.

4.2.5. Öğrenciye Yönelik Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğrenciye yönelik sorulara verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.9.

Öğrenciye Yönelik Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
Öğrenciler canlandırmalara gerekli düzeyde katılır		
Evet	9	25
Kısmen	21	58,3
Hayır	6	16,7
Öğrenciler doğaçlama yapmada yeterlidir		
Evet	3	8,3
Kısmen	23	63,9
Hayır	9	25
Boş	1	2,8
Öğrenciler etkin olarak rol-görev alabilirler		
Evet	11	30,6
Kısmen	22	61,1
Hayır	3	8,3
Öğrenciler drama sürecinde rahat davranabilirler		
Evet	8	22,2
Kısmen	23	63,9
Hayır	5	13,9
Öğrencilerin drama sürecine alışmaları zaman alır		
Evet	23	63,9
Kısmen	12	33,3
Hayır	1	2,8
Öğrenciler drama sürecindeki canlandırmalarda kendilerini ifade edebilirler		
Evet	12	33,3
Kısmen	20	55,6
Hayır	4	11,1
Not kaygısı öğrencinin katılımını olumsuz etkiler		
Evet	22	61,1
Kısmen	11	30,6
Hayır	3	8,3

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin öğrencilere yönelik sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

İngilizce öğretmenlerine drama uygulamalarında öğrencilerin tutumları ile alakalı yönlendirilen sorulara çoğunlukla öğrencilerin katılımda zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. İngilizce öğretmenleri öğrencilerin drama canlandırmalarına kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Bunun sebebi ise öğrencilerin daha önceden farklı derslerde böyle uygulamaları yapmamış olmaları gösterilebilir. Bu sebeple öğrenciler çekingen davranabilmekte ve hata yapma kaygıları drama canlandırmalarına etkin katılmalarını engelleyebilmektedir. Bu şekilde not kaygılarının olması ve çekingenlik gibi sebeplerden dolayı doğaçlama çalışmalara kısmen katılmak istemektedirler. Öğrencilerin tamamının drama etkinliklerine dahil edilmesi ve eğlenceli bir ders ortamının yaratılması ile birlikte ancak yine de kısmen öğrencilerin rol görev alabilecekleri belirtilmiştir. Öğrenciler daha önceden hiçbir şekilde drama eğitimi konusunda bilgiye sahip olmamaları derslerde rahat davranmamalarına neden olmaktadır. Yapılabilecek hataların öğrencilerin gelişimi için önemli olduğu İngilizce öğretmenleri tarafından öğrencilere belirtilmeli ve hatalarının düzeltilmesi konusunda öz verili olmalıdır. Bu sayede öğrencilerin dersin içerisine daha fazla dahil edilmesi sağlanabilecektir.

İngilizce öğretmenlerinin öğrencilere drama uygulamaları konusunda sabırlı ve hassas olmaları gerekmektedir. Çünkü öğrencilerin bu tarz bir öğretime alışmaları zaman almaktadır. Öğrencilerin kendilerini doğru bir şekilde ifade edebilmeleri zaman almaktadır. Bu sebeple öğretmenlere bu konuda ciddi görevler düşmektedir. Öğrencilere katılacakları drama etkinliklerinden düşük not almayacakları aksine katılımları boyunca onlara faydalı bilgiler edinecekleri belirtilmelidir.

4.2.6. Diğer Sorunların Dağılımı

Aşağıda yer alan tabloda katılımcı İngilizce öğretmenlerinin diğer sorunlara yönelik sorulara verdikleri cevapların dağılımları belirtilmiştir.

Tablo 4.10.

Diğer Sorunların Dağılımı

Gruplar	Frekans (n)	Yüzde (%)
Okul müdür/müdür yardımcısı, İngilizce dersinde drama yönteminin kullanılmasında teşvik edicidir		
Evet	7	19,4
Kısmen	20	55,6

Hayır	8	22,2
Boş	1	2,8
Diğer İngilizce öğretmenleri ve diğer öğretmenler drama yöntemini kullanmada destek olur.		
Evet	10	27,8
Kısmen	22	61,1
Hayır	4	11,1
Drama etkinlikleri için ailelerin sosyoekonomik ve kültürel özelliklerinden kaynaklanan sorunlar yaşamım		
Evet	15	41,7
Kısmen	16	44,4
Hayır	4	11,1
Boş	1	2,8

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma kapsamında katılımcı İngilizce öğretmenlerinin diğer sorunlara yönelik sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde yukarıda tabloda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri İngilizce eğitimlerinde drama etkinliğini kullanmak istediklerini belirtmiş olmalarına karşılık okul yöneticilerinin bu konuda tam olarak destek olmadıklarını belirtmişlerdir. Burada okul yöneticilerine çok ciddi görevler düşmektedir. Öğrencilerin başarılarının artırılmasında İngilizce öğretmenlerine okul yönetimleri tarafından tam destek verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde öğretmenlerde öğrencilerin gelecekleri için daha öz verili çalışabilecek ve öğrencileri bir noktada yakalayarak onlara destek olabilecektir.

Yalnızca okul yönetimlerinin desteğinin yeterli olmadığı görülmektedir. Okul yönetimleri ile birlikte aynı eğitim ve öğretim kurumu içerisinde görev yapan farklı branş ve aynı branş öğretmenlerinin de destekte bulunması gerekmektedir. Bu sayede tüm okul bir bütünü oluşturarak tüm derslerin öğretiminde dramayı uygulayarak öğrencilerin başarılarının artırılmasını sağlayabilecektir.

Araştırmanın yapıldığı bölgede öğrencilerin ailelerinin daha önceden drama uygulamalarını bilmemeleri ya da duymamaları öğrencilerin etkinliklere katılmasında güçlükler doğurmaktadır. Bunun içinde en önemli nokta öğrencilerin aileleri ile görüşülerek dramanın etkili bir eğitim yöntemi olduğu aktarılmalı ve ailelerden bu konuda öğrencilere en az öğretmenler kadar destek olmaları istenmelidir.

4.3. Demografik Özellikler ile Katılımcıların Cevaplarının Karşılaştırılması

Araştırma dâhilinde Batman ili Beşiri ilçesinde görev yapan toplamda 36 katılımcı İngilizce öğretmeninden toplanan veriler doğrultusunda sorulara verilen cevapların frekans dağılımları ile demografik dağılımlar arasındaki ilişkinin varlığını belirleyebilmek adına ki kare analizi uygulanmıştır.

4.3.1. Cinsiyet ile Ölçeklerin Karşılaştırılması

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluğa yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.11.

Cinsiyet ile Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Arasındaki Bağlantı

		Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	19	4	0	23	3,553	3	,155
	Erkek	10	2	0	12			
	Toplam	29	6	0	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakını oluşturarak 19 kişinin drama yöntemine hazır olduğu, erkek katılımcıların tamamına yakını oluşturarak 10 kişinin de drama yöntemine hazır olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek ve kadın katılımcıların drama konusunda aynı derecede bilgiye sahip olduğu ve aynı zamanda bu bilgilerinin yeterli olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluk arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile hazır bulunuşluk arasında, 155 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların drama eğitimine yönelik hazır oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile öğretmenlik meslek bilgisi ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.12.

Cinsiyet ile Öğretmenlik Meslek Bilgisi Arasındaki Bağlantı

		Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	16	7	1	24	3,141	3	,168
	Erkek	6	6	0	12			
	Toplam	24	13	1	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakını oluşturulan 16 kişinin öğretmenlik meslek bilgisinin yüksek olduğu, erkek katılımcılarında tamamına yakını oluşturulan 6 kişinin de öğretmenlik meslek bilgilerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hem erkek hem de kadın katılımcıların İngilizce eğitiminde drama yönteminin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle katılımcıların tamamının drama yöntemini destekledikleri belirtilebilmektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile öğretmenlik meslek bilgileri arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile öğretmenlik meslek bilgisi arasında ,168 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların öğretmenlik meslek bilgisine yüksek derecede sahip oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile drama yöntemi ile İngilizce ders içeriğine yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.13.

Cinsiyet ile İngilizce Ders İçeriği Arasındaki Bağlantı

		İngilizce Ders İçeriği Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	14	10	0	24	3,248	3	,152
	Erkek	6	4	2	12			
	Toplam	20	14	2	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakınına oluşturan 14 kişinin İngilizce ders içeriğine hâkim olduğu, erkek katılımcılarında tamamına yakınına oluşturan 6 kişinin de İngilizce ders içeriğine hakim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hem erkek hem de kadın katılımcıların İngilizce ders içeriklerinin drama yönteminin uygulanmasına uygun olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama yönteminin İngilizce eğitiminde uygulanması uygun görülmektedir sonucuna ulaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile İngilizce ders içeriği arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile İngilizce ders içeriği arasında, 152 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların İngilizce ders içeriğine yüksek derecede hâkim oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile öğretim ortamına yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.14.

Cinsiyet ile Öğretim Ortamı Arasındaki Bağlantı

		Öğretim Ortamı Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	16	8	0	24	3,159	3	,130
	Erkek	6	6	0	12			
	Toplam	24	14	0	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakını oluşturarak 16 kişinin öğretim ortamına hakim olduğu, erkek katılımcılarında tamamına yakını oluşturarak 6 kişinin de öğretim ortamına hakim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hem kadın hem de erkek katılımcıların drama yöntemini uygulama konusunda çalıştıkları okullarda yeterli alanı ve malzemeyi temin edemediklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama yöntemine ne kadar önem verseler de yeterli malzemeler olmadığı için uygulama konusunda sorunlar yaşanabilmektedir sonucuna ulaşılabilmektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile İngilizce ders içeriği arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile İngilizce ders içeriği arasında, 152 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların İngilizce ders içeriğine yüksek derecede hâkim oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile öğrenciye yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.15.

Cinsiyet ile Öğrenci Arasındaki Bağlantı

		Öğrenci Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	7	15	2	24	3,216	3	,145
	Erkek	2	6	4	12			
	Toplam	9	21	6	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakını oluşturarak 15 kişi İngilizce eğitimlerinde drama uygulamalarına öğrencilerin kısmen katıldıklarını, erkek katılımcıların tamamına yakını oluşturarak 6 kişinin de İngilizce eğitimlerinde drama uygulamalarına öğrencilerin kısmen katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Hem kadın hem de erkek katılımcıların drama yöntemine öğrencilerin kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile öğrencilerin drama eğitimlerine katılımı arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile öğrencilerin drama eğitimine katılımları arasında ,145 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların öğrencilerin İngilizce eğitimlerinde drama eğitimine kısmen katıldıkları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile diğer cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.16.

Cinsiyet ile Diğer İfadeler Arasındaki Bağlantı

		Diğer Ortalamalar						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Cinsiyet	Kadın	4	14	6	24	3112	3	,123
	Erkek	3	6	2	12			
	Toplam	7	20	8	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde kadın katılımcıların tamamına yakını oluşturulan 14 kişi İngilizce eğitimlerinde drama uygulamalarına okul yönetiminin kısmen katıldığını, erkek katılımcılarında tamamına yakını oluşturulan 6 kişinin de İngilizce eğitimlerinde drama uygulamalarına okul yönetiminin kısmen katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Hem kadın hem de erkek katılımcıların drama yöntemine okul yönetiminin kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile öğrencilerin drama eğitimlerine katılımını yönetimin desteklemesi arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile öğrencilerin drama eğitimine katılımlarının yönetim tarafından desteklenmesi arasında, 123 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların öğrencilerin İngilizce eğitimlerinde drama eğitimine katılımlarının okul yönetimi tarafından kısmen desteklendiği belirtilebilmektedir.

4.3.2. Yaş ile Ölçeklerin Karşılaştırılması

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluğa yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.17.

Yaş ile Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Arasındaki Bağlantı

		Drama Yöntemi ile İlgili Kuramsal Hazır Bulunuşluk Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Yaş	20-25 Yaş Arası	8	1	0	9	3,124	4	,117
	26-30 Yaş Arası	4	14	0	18			
	31-35 Yaş Arası	2	1	4	7			
	36 Yaş ve Üzeri	1	1	0	2			
Toplam		15	17	4	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde her yaş grubundaki katılımcı İngilizce öğretmenlerinin drama eğitimlerine hazır oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Drama konusunda her yaş kategorisindeki katılımcıların bilgi düzeyinin yüksek olduğu söylenebilmektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluk arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile hazır bulunuşluk arasında, 117 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle her yaş kategorisine sahip katılımcıların drama eğitimine yönelik hazır oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile öğretmenlik meslek bilgisi ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.18.

Yaş ile Öğretmenlik Meslek Bilgisi Arasındaki Bağlantı

Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ortalamaları								
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Yaş	20-25 Yaş Arası	6	2	1	9	3,257	4	,119
	26-30 Yaş Arası	11	7	0	18			
	31-35 Yaş Arası	3	4	0	7			
	36 Yaş ve Üzeri	2	0	0	2			
Toplam		22	13	1	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde katılımcı İngilizce öğretmenlerinin her yaş kategorisine drama yöntemini İngilizce eğitiminde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Drama eğitimini her yaş arasındaki İngilizce öğretmenin etkin olarak kullanmaya özen gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile öğretmenlik meslek bilgileri arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile öğretmenlik meslek bilgisi arasında, 119 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle her yaş kategorisine sahip katılımcıların öğretmenlik meslek bilgisine yüksek derecede sahip oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile drama yöntemi ile İngilizce ders içeriğine yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenleri ile drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazır bulunuşluk arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre cinsiyet ile hazır bulunuşluk arasında, 155 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle hem kadın hem de erkek katılımcıların drama eğitimine yönelik hazır oldukları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda cinsiyet değişkeni ile öğretmenlik meslek bilgisi ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.19

Yaş ile İngilizce Ders İçeriği Arasındaki Bağlantı

		İngilizce Ders İçeriği Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Yaş	20-25 Yaş Arası	6	3	0	9	3,352	4	,127
	26-30 Yaş Arası	12	5	1	18			
	31-35 Yaş Arası	2	5	0	7			
	36 Yaş ve Üzeri	1	1	0	2			
Toplam		21	14	1	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde tüm yaş kategorisindeki öğretmenlerin İngilizce eğitimlerinde drama yöntemini derslerinde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile İngilizce ders içeriği arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile İngilizce ders içeriği arasında, 127 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle her yaş kategorisine sahip öğretmenlerin İngilizce ders içeriğine yüksek derecede hâkim oldukları ve İngilizce eğitimlerinde drama yöntemini uyguladıkları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile öğretim ortamına yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.20

Yaş ile Öğretim Ortamı Arasındaki Bağlantı

		Öğretim Ortamı Ortalamaları						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Yaş	20-25 Yaş Arası	7	2	0	9	3,401	4	,112
	26-30 Yaş Arası	11	7	0	18			
	31-35 Yaş Arası	4	3	0	7			
	36 Yaş ve Üzeri	0	2	0	2			
Toplam		22	14	0	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde tüm yaş kategorilerindeki öğretmenlerin İngilizce eğitimlerinde drama yöntemini uygulamada sorun yaşadıklarını ve gerekli araç ve gereçleri temin etmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle tüm yaş kategorisindeki öğretmenlerin drama yöntemine ne kadar önem verseler de yeterli malzemeler olmadığı için uygulama konusunda sorunlar yaşanabilmektedir sonucuna ulaşılabilmektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile İngilizce ders içeriği arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile İngilizce ders içeriği arasında, 112 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle her yaştaki katılımcı öğretmenin İngilizce eğitimlerinde drama yöntemini uygulamada malzeme ve alan açısından sıkıntılar yaşadığı belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile öğrenciye yönelik cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.21

Yaş ile Öğrenci Arasındaki Bağlantı

Gruplar	Öğrenci Ortalamaları				X ²	sd	p
		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam		
Yaş	20-25 Yaş Arası	2	4	3	9	3,217	4 ,149
	26-30 Yaş Arası	4	13	1	18		
	31-35 Yaş Arası	2	3	2	7		
	36 Yaş ve Üzeri	1	1	0	2		
Toplam		9	21	6	36		

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde her yaşa sahip katılımcı öğretmenlerin İngilizce eğitimlerin drama yöntemini uyguladıklarında öğrencilerin bu eğitime kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile öğrencilerin drama eğitimlerine katılımı arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile öğrencilerin drama eğitimine katılımları arasında, 149 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle bütün yaş kategorisindeki öğretmenlerin drama yöntemi uygulamada öğrencilerin derse kısmen katıldıkları belirtilebilmektedir.

Aşağıdaki tabloda yaş değişkeni ile diğer cevapların ortalamaları üzerinden yapılan ki kare analizi belirtilmektedir.

Tablo 4.22.

Yaş ile Diğer İfadeler Arasındaki Bağlantı

		Diğer Ortalamalar						
Gruplar		Evet	Kısmen	Hayır	Toplam	X ²	sd	p
Yaş	20-25 Yaş Arası	3	4	2	9	3,325	4	,137
	26-30 Yaş Arası	4	9	4	18			
	31-35 Yaş Arası	0	5	2	7			
	36 Yaş ve Üzeri	0	2	0	2			
Toplam		7	20	8	36			

Gerçekleştirilen analiz sonuçları değerlendirildiğinde tüm yaş kategorisindeki katılımcı öğretmenlerin İngilizce eğitimlerinde drama yöntemini kullanmalarına okul yönetimlerinin kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaş değişkenleri ile öğrencilerin drama eğitimlerine katılımını yönetimin desteklemesi arasındaki ilişkiyi test edebilmek adına gerçekleştirilen ki kare testi sonucuna göre yaş ile öğrencilerin drama eğitimine katılımlarının yönetim tarafından desteklenmesi arasında, 137 değerine ulaşılmıştır. Anlamlılık değeri olarak belirlenen 0,05 değerinden büyük olmasından dolayı bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle tüm yaş kategorilerindeki öğretmenlerin okul yönetimlerinin drama eğitimlerine kısmen destek verdikleri belirtilebilmektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ

Gerçekleştirilen çalışma kapsamında Batman ili Beşiri ilçesinde ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerinde İngilizce eğitimi veren İngilizce öğretmenleri ile yapılan görüşme sonucunda öğretmenlerin çoğunluğunun drama eğitimini derslerinde kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun İngilizce öğretmenliği bölümünden mezun olmasının drama yöntemi ile ilgili yeterli bilgiyi üniversitede aldığı belirtilebilmektedir. Drama eğitimi almamış olan öğretmenlerin ise drama konusunda daha çok drama ile ilgili kavramsal bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Drama eğitimini derslerinde uygulamak isteyen tüm öğretmenler öğrencilerin daha başarılı olacağını düşünmekte ancak okullarda yeterli desteğin okul yönetimleri tarafından verilmemesi ve yeterli malzemelerin olmamasından kaynaklı olarak öğrencilerin drama eğitimine kısmen katıldıklarını belirtmektedirler. Tüm belirlenen sonuçlara ek olarak sınıf mevcutlarının fazla olması ve öğrencilerin dramada üstleneceği rolleri gerçekleştirememe korkuları İngilizce eğitiminde drama yönteminin kullanılmasını zorlaştırmaktadır.

İngilizce eğitiminde drama eğitimini kullanan bütün öğretmenlerin drama ile ilgili kısa süreli de olsa bir eğitim almış olması uygulamaları açısından kolaylık sağlamaktadır. İngilizce öğretmenlerinin drama yöntemi hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaları için bu alanla ilgili daha kapsamlı, yöntemi teknikleriyle birlikte ele alan yeni kitaplara ihtiyaç duyulmaktadır. Var olan kaynaklar konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmeye ihtiyacı olduğu bulgularla elde edilmiştir.

Batman ili Beşiri ilçesinde İngilizce öğretmenliği yapan toplamda 36 katılımcının anket kapsamında oluşturulan ifadelere vermiş oldukları yanıtlar cinsiyet ve yaş demografik özelliklerine göre incelenmiş ve drama eğitimi ile demografik özellikler arasında bir ilişkinin olup olmadığı test edilmeye çalışılmıştır. Cinsiyet ve yaş ile ölçekler arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır. Bunun sebebi ise tüm öğretmenlerin drama ile ilgili yeterli bilgiye sahip olması ile birlikte aynı sorunları yaşadıklarından kaynaklıdır.

İngilizce öğretmenlerinin tamamı drama eğitimi almış ya da almamış olsun drama nedir sorusuna cevap verebileceklerini belirtmişlerdir. Ancak uygulama aşamasına gelindiğinde drama eğitimi almamış olan öğretmenlerin dramanın ilkeleri, teknikleri ve aşamalarını ve dramanın nasıl uygulanması gerektiğini kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama eğitimi almamış olan İngilizce öğretmenlerinin drama uygulaması konularında yetersiz kaldıkları söylenebilir. Drama eğitimi daha önce hiç almamış olan İngilizce öğretmenleri kendilerini geliştirebilmek adına drama konusunda yeterli olan kaynakları da tanımayacaklarını ve hangi kaynağa yöneleceklerini kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Bu durum drama eğitimi alınmasını önemli hale getirmektedir. Aksi durumda drama eğitiminin kaynaklardan elde edilen bilgiler doğrultusunda geliştirilmesinin oldukça düşük ihtimal olduğu belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerinin kaynak kitaplar dışında drama eğitimini alabilecekleri özel ya da devlete bağlı kurumları da net olarak bilmedikleri gözlemlenmiştir. Daha önceden drama eğitimi almış olan öğretmenlerin bu kurumları bildikleri diğer öğretmenlerin ise bu konudaki bilgilerini yetersiz olduğu belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine yönlendirilmiş olan drama uygulamaları bir tiyatro etkinliğidir sorusuna drama eğitimi almış olan öğretmenler evet cevabını verirken drama eğitimi almamış olan öğretmenlerin hayır ve kısmen yanıtları verdikleri gözlemlenmiştir. Buradan hareketle dramanın ne olduğunu kağıt üzerinde açıklayabilmeleri dramanın temelini bilmelerine yetmediği belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine lisans eğitimleri döneminde bir ya da iki kredi olarak verilen drama eğitimlerinin yeterli olmadığı belirlenmiştir. İngilizce öğretmenlerine ayrıca düzenlenecek olan kurslar yardımı ile drama eğitimi verilmelidir. İngilizce eğitiminde küçük yaşta çocuklara drama uygulamaları ile İngilizce öğretiminin daha etkili olduğu tüm öğretmenlere düzenlenecek olan çeşitli seminerler yardımı ile anlatılmalıdır. Bu sayede İngilizce öğretimi küçük yaşlarda çocuklara sevdirilerek ileriki dönemlerde daha iyi bir şekilde yabancı dil konuşabilmeleri sağlanabilecektir.

İngilizce öğretmenlerine meslek bilgisine yönelik yönlendirilmiş olan drama sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde bir öğrenim aracı olarak drama yöntemini kullanmayı çoğunluğun tercih ettiğini bir kısmının ise kısmen kullanmayı tercih ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Daha önceden drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri drama eğitimini öğretim aracı kullanmayı kesinlikle tercih ederken drama eğitimi almamış olan öğretmenler konu ile alakalı yeterli deneyim ve bilgiye sahip olmadıklarından kısmen kullanmayı tercih etmektedirler.

İngilizce öğretmenleri farklı öğretim metotları ile drama yöntemini bir arada kullanmayı bildiklerini ya da kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle daha önceden drama eğitimi almış olan öğretmenler İngilizce öğretiminde dramayı etkin kullanırken drama eğitimi almamış olan öğretmenler tam etkinlikte kullanamamaktadırlar. Ayrıca drama eğitiminin diğer öğretim uygulamaları ile birlikte nasıl kullanılacağı öğretmenler tarafından biliniyor olmasına rağmen tam olarak tüm İngilizce öğretiminde drama kullanılmamaktadır sonucuna ulaşılmıştır.

İngilizce eğitim ve öğretiminde drama uygulamalarının eğitim programının hangi kısımlarında uygulanacağını daha önceden drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri bildiklerini belirtmişlerdir. Ancak daha önceden drama eğitimi almamış olan İngilizce öğretmenleri de kısmen bildiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle İngilizce öğretmenlerinin İngilizce öğretiminde dramayı uygulama konularında eksik ve yetersiz kaldıkları söylenebilir.

İngilizce öğretmenlerinin çoğunluğu drama eğitimi almış ya da almamış olsun sınıfta İngilizce öğretiminde dramayı etkin bir öğretim aracı kullanabileceğini belirtmiştir. Yalnızca daha önceden drama eğitimi almış öğretmenler kesin cevaplar verirken drama eğitimi almamış olan öğretmenler kısmen demekle yetinmişlerdir.

Araştırma kapsamına dahil olan İngilizce öğretmenlerine yönlendirilmiş olan İngilizce ders içerikleri drama eğitimine uygundur sorusuna daha önce drama eğitimi almış olan öğretmenler evet uygundur yanıtını verirken daha önceden drama eğitimi almamış olan öğretmenler kısmen uygun olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle drama eğitiminin İngilizce öğretmenlerinin öğretim hayatları boyunca oldukça önemli olduğu ve yalnızca

lisans seviyelerinde alınan drama eğitimlerini yeterli olmadığı söylenebilir. Tüm İngilizce öğretmenlerinin drama eğitimi alması gerekliliği öneri olarak sunulabilir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin neredeyse tamamı drama eğitimi almış ya da almamış olsun İngilizce eğitimlerinde konudan konuya drama etkinliklerinde farklılıklar olmaktadır sorusuna olumlu yanıtlar vermişlerdir.

İngilizce öğretmenleri İngilizce eğitimlerinde dramayı İngilizcenin her alanında etkili kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Burada en önemli unsur öğrencinin dersin içine çekilebilmesidir. Bunun için de en önemli konu İngilizce öğretmenlerinin bu yeteneklerini geliştirebilecekleri eğitimlere gitmeleri gerekmektedir.

İngilizce öğretmenlerinin bir kısmı öğrencilerin sözlü ve yazılı becerilerinin geliştirilmesinde drama uygulamalarından tam olarak faydalanabileceğini belirtmesine rağmen bir kısmı da kısmen faydalanabileceğini belirtmiştir. Bunun en önemli sebebi ise daha önceden drama eğitimi alınmış olmasıdır. Drama eğitimi almış olan İngilizce öğretmenleri öğrencilerin gelişiminde daha etkili olabilmektedirler.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri drama eğitimini İngilizce derslerinde ne kadar fazla uygulamak istemelerine karşılık eğitim verdikleri eğitim ve öğretim kurumlarında drama ile ilgili gerekli olabilecek malzemelere erişmekte sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun için yapılması gereken en önemli husus Milli Eğitim Bakanlığı'nın İngilizce eğitimlerinde öğretmenlere yeterli donanım ve ekipmanı temin etmesi ile çözülebilecektir.

İngilizce öğretmenlerinin bir kısmı İngilizce eğitimlerinde dramanın uygulanabilmesi için ayrı bir alana ihtiyaç duyulduğunu düşünürken bir kısmı da buna ihtiyaç olmadığını sınıf ortamında da bu uygulamaların yapılabileceğini belirtmişlerdir. Ayrı bir ortamın olması drama eğitiminde öğrencilerin derse daha fazla adapte olmalarını sağlayabilecektir.

Araştırmanın yapılmış olduğu ilçede sınıf mevcutları oldukça yüksektir. Bu sebeple araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri drama uygulamalarının yapılmasında sınıf mevcutlarının yüksek olmasından dolayı şikayetlerini dile getirmişlerdir. Sınıf mevcutlarının yüksek olması her öğrenciye ayrılacak olan zamanın sınırlı olmasına

neden olmaktadır. Bu sebeple her öğrenci ile eşit şartlarda ilgilenilemediğinden drama uygulamalarının yapılmasının güçleşmesi ortaya çıkmaktadır.

İngilizce öğretmenlerine drama uygulamalarında öğrencilerin tutumları ile alakalı yönlendirilen sorulara çoğunlukla öğrencilerin katılımda zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. İngilizce öğretmenleri öğrencilerin drama canlandırmalarına kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Bunun sebebi ise öğrencilerin daha önceden farklı derslerde böyle uygulamaları yapmamış olmaları gösterilebilir. Bu sebeple öğrenciler çekingen davranabilmekte ve hata yapma kaygıları drama canlandırmalarına etkin katılmalarını engelleyebilmektedir. Bu şekilde not kaygılarının olması ve çekingenlik gibi sebeplerden dolayı doğaçlama çalışmalara kısmen katılmak istemektedirler. Öğrencilerin tamamının drama etkinliklerine dahil edilmesi ve eğlenceli bir ders ortamının yaratılması ile birlikte ancak yine de kısmen öğrencilerin rol görev alabilecekleri belirtilmiştir. Öğrenciler daha önceden hiçbir şekilde drama eğitimi konusunda bilgiye sahip olmamaları derslerde rahat davranmamalarına neden olmaktadır. Yapılabilecek hataların öğrencilerin gelişimi için önemli olduğu İngilizce öğretmenleri tarafından öğrencilere belirtilmeli ve hatalarının düzeltilmesi konusunda öz verili olmalıdır. Bu sayede öğrencilerin dersin içerisine daha fazla dahil edilmesi sağlanabilecektir.

İngilizce öğretmenlerinin öğrencilere drama uygulamaları konusunda sabırlı ve hassas olmaları gerekmektedir. Çünkü öğrencilerin bu tarz bir öğretime alışmaları zaman almaktadır. Öğrencilerin kendilerini doğru bir şekilde ifade edebilmeleri zaman almaktadır. Bu sebeple öğretmenlere bu konuda ciddi görevler düşmektedir. Öğrencilere katılacakları drama etkinliklerinden düşük not almayacakları aksine katılımları boyunca onlara faydalı bilgiler edinecekleri belirtilmelidir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenleri İngilizce eğitimlerinde drama etkinliğini kullanmak istediklerini belirtmiş olmalarına karşılık okul yöneticilerinin bu konuda tam olarak destek olmadıklarını belirtmişlerdir. Burada okul yöneticilerine çok ciddi görevler düşmektedir. Öğrencilerin başarılarının arttırılmasında İngilizce öğretmenlerine okul yönetimleri tarafından tam destek verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde öğretmenlerde öğrencilerin gelecekleri için daha öz verili çalışabilecek ve öğrencileri bir noktada yakalayarak onlara destek olabilecektir.

Yalnızca okul yönetimlerinin desteğinin yeterli olmadığı görülmektedir. Okul yönetimleri ile birlikte aynı eğitim ve öğretim kurumu içerisinde görev yapan farklı branş ve aynı branş öğretmenlerinin de destekte bulunması gerekmektedir. Bu sayede tüm okul bir bütünü oluşturarak tüm derslerin öğretiminde dramayı uygulayarak öğrencilerin başarılarının artırılmasını sağlayabilecektir.

Araştırmanın yapıldığı bölgede öğrencilerin ailelerinin daha önceden drama uygulamalarını bilmemeleri ya da duymamaları öğrencilerin etkinliklere katılmasında güçlükler doğurmaktadır. Bunun içinde en önemli nokta öğrencilerin aileleri ile görüşülerek dramanın etkili bir eğitim yöntemi olduğu aktarılmalı ve ailelerden bu konuda öğrencilere en az öğretmenler kadar destek olmaları istenmelidir.

İngilizce eğitiminde drama yönteminin kullanılması konusunda yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler aşağıda maddeler halinde belirtildiği gibidir:

- İngilizce dersine giren öğretmenlerin mutlaka bir kurs alarak drama ile ilgili eksiklikleri giderilmelidir.
- Dramaya ilişkin kaynaklar okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve yayın evlerinin duyarlılık göstermesiyle İngilizce derslerinde drama yöntemini kullanan öğretmenlere ulaştırılabilir.
- İlköğretim okullarında özel donanımlı bir drama dersliği oluşturulabilir.
- İngilizce derslerinde drama yönteminin ayrıca bir ders ortamı yaratılarak uygulanması sağlanabilir.
- Yöneticiler ve öğretmenler İngilizce derslerinde drama yönteminin uygulanmasında daha duyarlı olabilirler.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ö. (2019). *Eğitimde yaratıcı drama*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Akın, A. (2016). *Yabancı dil öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanımının lise 12. sınıf öğrencilerine eleştirel,yansıtıcı düşünme becerilerine ve öğrencilerin yabancı dil öğrenme tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Akoğuz, A., & Akoğuz, M. (2015). *Yaratıcı drama etkinlikleri*. İstanbul: Final Kültür Sanat
- Akyol, A. K. (2003). Drama ve dramanın önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 179-190.
- Bağdatlı, İ. (1995). *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Derslerinde Eğitici Drama*. İstanbul: Seha.
- Bahadıroğlu, D. (2016, Kasım 24). *Dilin Tanımı ve Dil Kavramının Boyutları*. makaleler.com: <https://www.makaleler.com/dilin-tanimi-ve-dil-kavraminin-boyutlari> adresinden alınmıştır
- Başören, M. T. (2015). *Drama öğretim tekniğinin yabancı dil kelime öğretimine ve öğrencilerin kelime öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Çelikkaya, T. (2014). Sosyal bilgiler dersinde drama yönteminin önemi ve uygulama örnekleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* , 447-470.
- Çevik, H. (2006). *Çocuklara yabancı dil öğretiminde drama tekniğinin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi,Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Demir, A. (2005). *Küreselleşme sürecindeTürkiye'de yabancı dil sorunsalı*. Mersin: Koliden.

- Demircan, Ö. (1990). *Yabancı- dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim.
- Demirel, Ö. (2016). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, K., & Uysal, B. Yabancılar Türkçe Öğretiminde İşlevsel Kavramsal Yaklaşım Yönelik Uygulamalar. *III. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu*. İzmir.
- Doğan, C. (2012). *Sistemli yabancı dil öğretimi*. İstanbul: Ensar.
- Ege, İ. (2011). *İkinci yabancı dil (Almanca) öğretiminde Avrupa dil portfolyosuna dayalı uygulamaların etkinliğinin değerlendirilmesi*. (Doktora Tezi)
<https://docplayer.biz.tr/2737936-Ikinci-yabanci-dil-almanca-ogretiminde-avrupa-dil-portfolyosuna-dayali-uygulamalarin-etkililiginin-degerlendirilmesi.html>
adresinden alınmıştır
- Enginarlar, H. (2003). Okul öncesinden ortaöğretime Türk eğitim sisteminde yabancı dil eğitimi. *Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil eğitimi Ve Kalite Arayışları* (s. 62-69). İstanbul: Özyurt.
- Ersöz, A. (1987). Dil öğretiminde videonun yeri. *Gazi Eğitim Fakültesi*, 3 (1).
- Finocchiaro, M. B., & Brumfit, C. (1983). *The functional-notional approach: from theory to practice*. England: Oxford University.
- Genç, H. N. (2009). Yabancı dil öğretiminde drama ile ilköğretim yabancı dil (Fransızca-İngilizce) ders izleni örnekleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* (4), 198-225.
- Karaca, S. (2016). *Yabancı dil öğretiminde drama ve arapça konuşma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Karapınar, M., & Kaşıkçı, M. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Drama Dersi Öğretim Programı (12.sınıf)*. <http://ogm.meb.gov.tr/belgeler/drama.pdf> adresinden alınmıştır
- Kirbaş, A. (2015). Türkçe Öğretiminde İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin uygulanılarda karşılaşılan sorunlar. *International Journal of Language Academy* , 115-128.
- Kocaman, A. (2009). *Dil ve Eğitimi Düşünmek*. İstanbul: Toroslu.

- Koç, İ. (2013). *Öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde drama yöntemini uygulama ve drama tekniklerine ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği. *Dergipark* (27), 503-519.
- Maden, S. (2011). Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanımı ile ilgili sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 107-122.
- Ments, M. V. (1997). *Rollenspiel: effektiv*, Oldenbourg Schulbuchverlag. München.
- Milli eğitim Bakanlığı. (2006). *Yabancı dil eğitimi ve öğretimi yönetmeliği*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/424.pdf> adresinden alınmıştır
- Morgül, M. (2003). *Eğitimde yaratıcı dramaya merhaba*. Kök.
- Ömeroğlu, E. (2011). *Okul öncesi eğitiminde dramatik etkinliklerden dramaya teoriden uygulamaya*. Ankara: Eğiten.
- Önder, A. (2012). *Okul öncesi çocuklar için eğitici drama uygulamaları*. İstanbul: Morpa.
- Önder, A. (2004). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama*. İstanbul: Epsilon.
- Özdemir, E. (1965). *Uygulamalı dramatisasyon*. Ankara: Milli eğitim Bakanlığı Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü.
- San, İ. (1991). Yaratıcı dramanın eğitsel boyutları. *I. İzmir Eğitim Kongresi* (s. 558). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi.
- Tekerek, N. (2006). Oyun kavramından dramaya dramadan dramatik eğitime. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi* , 47-73.
- Tschurtschenthaler, H. (2003). *Drama-based foreign language learning: Encounters between self and other*. Waxmann Verlag.
- Türk Dil Kurumu. (2005). Büyük Türkçe Sözlük. 93.
- Türk Dil Kurumu. (2019). *Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <http://sozluk.gov.tr/> adresinden alınmıştır
- Vahapoğlu, E. (2003). *Yabancı dil öğrenme yolları*. İstanbul: Alfa.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

Bu anket formu Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülmekte olan *“İngilizce Öğretiminde Drama Yöntemini Uygularken Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar”* başlıklı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Güvenilir ve doğru sonuçlar elde edebilmek için soruları doğru ve net olarak cevaplayınız, boş soru bırakmayınız.

Bu ankete vereceğiniz cevaplarla katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim.

I. KISIM

1. Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

2. Yaş: 0-25 ()

26-30 ()

31-35 ()

36-40 ()

41-45 ()

45 ve üstü ()

3. Çalıştığınız okul: İlkokul ()

Ortaokul ()

Lise ()

4. Mezun olduğunuz okul: İngilizce Öğretmenliği ()

İngiliz Dili ve Edebiyat ()

Diğer ()

5. Eğitim aldığınız fakülte programında seçmeli ya da zorunlu drama ile ilgili herhangi bir ders aldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

II. KISIM

SORU NO	A. Drama yöntemi ile ilgili kuramsal hazırbulunuşluğa yönelik sorunlar	Evet	Kısmen	Hayır
1	Drama nedir? Sorusuna cevap verebilirim.	()	()	()
2	Dramanın ilkeleri, teknikleri ve aşamaları nedir, nasıl uygulandığı hakkında bilgiliyim.	()	()	()
3	Drama konusunda bana yol gösterecek kaynakları tanırım.	()	()	()
4	Drama uygulamaları için eğitim alabileceğim kurumları biliyorum.	()	()	()
5	Drama uygulamaları bir tiyatro etkinliğidir.	()	()	()
6	Lisans döneminde aldığım eğitim drama yöntemini kullanmamı kolaylaştırıyor.	()	()	()
B . Öğretmenlik meslek bilgisine yönelik sorunlar				
7	Bir öğretim aracı olarak drama yöntemini kullanabilirim.	()	()	()
8	Drama yöntemini diğer öğretim yöntem-teknikleri ile nasıl kullanacağımı bilirim.	()	()	()
9	Drama uygulamalarını İngilizce dersinin hangi kısmında kullanacağımı bilirim.	()	()	()
10	Drama çalışmaları ile sınıfta etkili öğretimi gerçekleştirebilirim.	()	()	()
C. İngilizce dersinin içeriğine yönelik sorunlar				
11	İngilizce dersi konuları drama çalışmalarına uygundur.	()	()	()
12	İngilizce konularına göre yapılacak drama etkinlikleri farklılaşır.	()	()	()
13	Okuma, dinleme/izleme, konuşma, yazma ve dil bilgisi alanlarının hepsinde dramayı etkili kullanırım.	()	()	()
14	Sözlü ve yazılı iletişim becerilerini kazandırmada drama uygulamalarından yararlanabilirim.	()	()	()
D. Öğretim ortamına yönelik sorunlar				
15	İngilizce dersinde drama yöntemini uygularken gerekli araçları temin etmede zorluk yaşıyorum.	()	()	()
16	Drama çalışmaları için ayrı bir mekâna gereksinim duyarım.	()	()	()
17	Sınıf mevcudu drama uygulamalarını zorlaştırır.	()	()	()
E. Öğrenciye yönelik sorunlar				
18	Öğrenciler canlandırmalara gerekli düzeyde katılır.	()	()	()
19	Öğrenciler doğaçlama yapmada yeterlidir.	()	()	()
20	Öğrenciler etkin olarak rol-görev alabilirler.	()	()	()

21	Öğrenciler drama sürecinde rahat davranabilirler.	()	()	()
22	Öğrencilerin drama sürecine alışmaları zaman alır.	()	()	()
23	Öğrenciler drama sürecindeki canlandırmalarda kendilerini ifade edebilirler.	()	()	()
24	Not kaygısı öğrencinin katılımını olumsuz etkiler.	()	()	()
	F. Diğer sorunlar			
25	Okul müdür/müdür yardımcısı, İngilizce dersinde drama yönteminin kullanılmasında teşvik edicidir.	()	()	()
26	Diğer İngilizce öğretmenleri ve diğer öğretmenler drama yöntemini kullanmada destek olur.	()	()	()
27	Drama etkinlikleri için ailelerin sosyoekonomik ve kültürel özelliklerinden kaynaklanan sorunlar yaşarım.	()	()	()

Ek 2.Araştırma İzni

T.C.
BEŞİRİ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36139021-903.99-E.11891033
Konu :Tez Çalışması

21/06/2019

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
B E Ş İ R İ

İlçemiz İkiköprü Ortaokulunda İngilizce Öğretmeni olarak görev yapan Tuğba ÇETİNKAYA' nın Gazi Üniversitesinde Drama ve Eğitim Bölümünde Yüksek Lisans öğrencisi olması nedeniyle, "**İngilizce öğretiminde drama yöntemi uygularken öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar**" konulu tez çalışması için anket uygulaması gerekmektedir. Adı geçenin İlçemiz Okullarında görev yapan İngilizce Öğretmenlerine yönelik anket çalışması yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim

Hüsamettin AKIN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

O L U R
21/06/2019

Mustafa MASLAK
Kaymakam

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı ile Aynısıdır
21.06.2019

(Handwritten signature)

Adres: M.Yatkin Mah. Zübeyde Hanım Cad. No:19 Beşiri /BATMAN
Elektronik Ağ: www.besiri.meb.gov.tr
e-posta: besiri72@meb.gov

Bilgi için: Adnan ÖNDER Şef
Tel: 0 (488) 311 22 04
Faks: 0 (488) 311 20 1

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3974-0a62-360f-82b1-c024 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ÇETİNKAYA, Tuğba
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 04.03.1986 Gölhisar / BURDUR
Medeni hali : Evli
Telefon : 0 544553 62 33
e-mail : tugbaozyvzcetinkaya@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Lisans	Akdeniz Üniversitesi / İngilizce Öğretmenliği Bölümü	2010
Önlisans	Anadolu Üniversitesi / Dış ticaret (İkinci Üniversite)	halen
Lise	Salihli Türk Birliği Süper Lisesi	2004

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2017-halen	Milli Eğitim Bakanlığı-Batman	İngilizce Öğretmeni
2015-2017	Teol Yabancı Dil Kursu -Eskişehir	İngilizce Öğretmeni / Kurum Müdürlüğü
2014-2015	Kapadokya Meslek Yüksekokulu-Ürgüp	Okutman
2013-2014	Amerikan Kültür Derneği-Salihli	İngilizce Öğretmeni
2012-2013	Scuola Infanzia Municipale Aquilone – Torino	İngilizce Öğretmeni
2010-2012	Masal Yuva – Antalya	İngilizce Öğretmeni

Yabancı Dil

İngilizce

Hobiler

Yüzme, yürüyüş, seyahat

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..